

PANEL DE POLÍTQUES PÚBLIQUES LOCALS EDUCACIÓ

2021



PRESENTACIÓ

L'informe que teniu a les mans correspon a la sisena edició del Panel de Polítiques Públiques Locals d'Educació dels municipis de més de 10.000 habitants de Catalunya. Aquest projecte, iniciat l'any 2010, és una iniciativa de la Fundació Carles Pi i Sunyer que té com a objectiu recollir de forma periòdica i sistemàtica aquella informació rellevant i d'utilitat per a l'anàlisi, avaluació i millora de les polítiques locals.

Les característiques generals de l'estudi i la descripció metodològica es poden trobar al lloc web: www.pisunyer.org.

La realització d'aquesta investigació ha estat possible gràcies a la complicitat de figures polítiques i tècniques dels ajuntaments i d'altres institucions.

Des d'aquest moment agraïm la vostra atenció i us convidem a realitzar consultes, aportacions i suggeriments a través del correu electrònic (panel@pisunyer.org) o al telèfon 93 452 71 15.

Metodologia i univers d'estudi

I. Actuacions desenvolupades al 2020-2021

1. Gestió i planificació

1.1 Plans i projectes

2. Actuacions

2.1 Col·laboració amb els centres educatius

2.2 Educació més enllà de l'horari lectiu i suport a les famílies

2.3 Admissió d'alumnat i equitat en l'escolaritat

2.4 Centres educatius municipals

3. Pressupost

3.1 Procedència dels recursos econòmics

3.2 Destí dels recursos econòmics

3.3 Evolució dels recursos econòmics els dos darrers anys

4. Recolzament i xarxes

4.1 Organismes governamentals

4.2 Xarxes locals

4.3 Xarxes intermunicipals

5. Organització i recursos

5.1 Organització

5.2 Treballadors/es

6. Avaluació

II. Annex. Municipis participants

METODOLOGIA I UNIVERS D'ESTUDI

- ✓ L'estudi inclou els municipis de més de 10.000 habitants de Catalunya segons el padró de 2019, un total de 120, excloent la ciutat de Barcelona.
- ✓ Tota la informació fa referència de forma exclusiva als ajuntaments que han participat responent l'enquesta del Panel, és a dir, un total de 77 municipis, i fan referència a les actuacions desenvolupades durant l'any 2020 i des de l'inici de la pandèmia per la COVID-19.
- ✓ Les fonts d'informació contingudes en aquest estudi són primàries, facilitades pels equips dels ajuntaments entre els mesos de maig i setembre de 2021.

Municipis participants al Panel 2021

	Trams de població								Total municipis [N=119]	
	De 10.000 a 20.000 h. [N=56]		De 20.001 a 50.000 h. [N=41]		De 50.001 a 100.000 h. [N=13]		Més 100.000 h. [N=9]			
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Respostes	33	59	28	68	9	69	7	78	77	65

I. ACTUACIONS DESENVOLUPADES EN EL PERÍODE 2020-2021

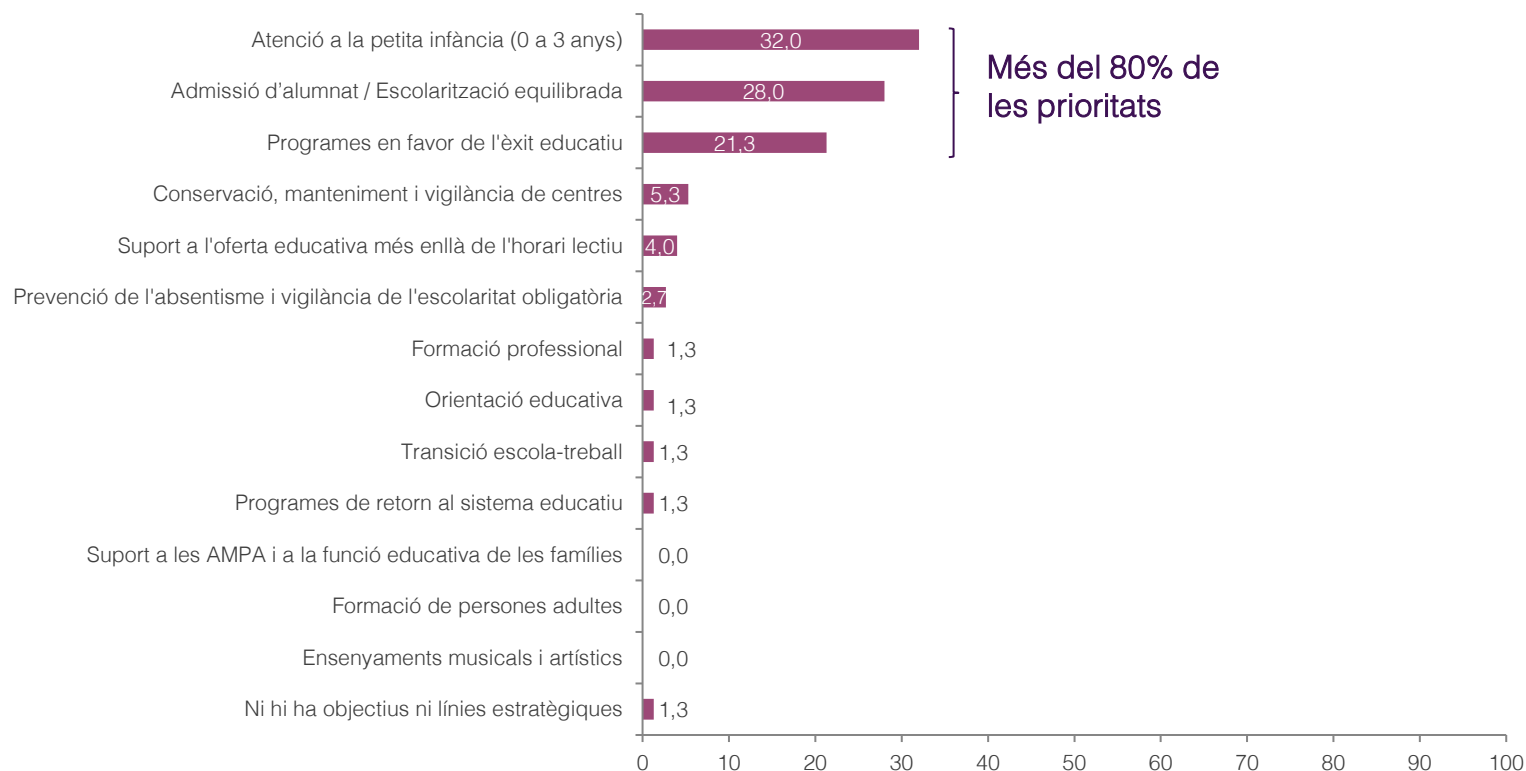
En aquesta secció es desenvolupen les actuacions impulsades pels ajuntaments en temes d'educació durant el període 2020-2021.

1. GESTIÓ I PLANIFICACIÓ

1.1 Plans i projectes

1 Percentatge d'ajuntaments segons els principals objectius de treball en matèria d'educació i les actuacions triades com a primer objectiu pel període 2020-2021. [n=75]

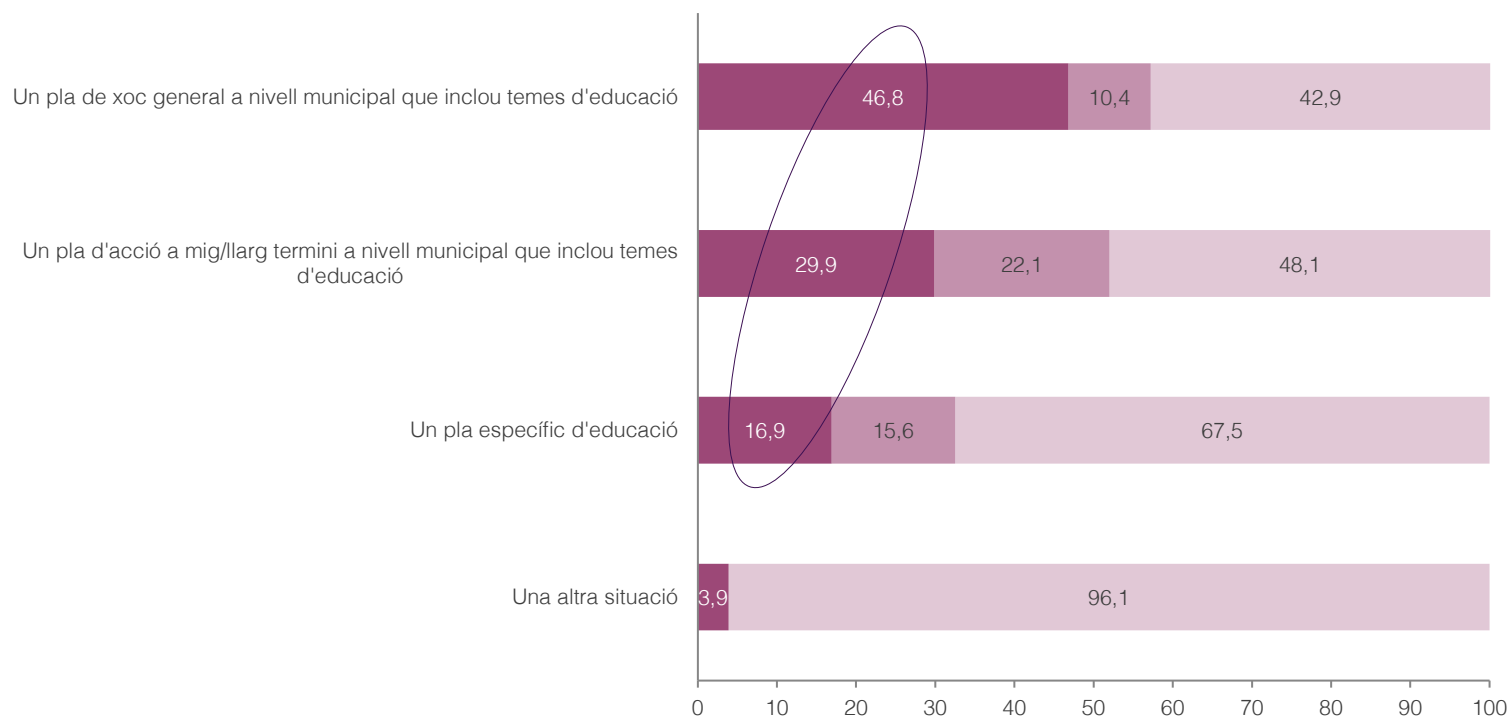
L'atenció a la petita infància, l'admissió de l'alumnat i l'escolarització equilibrada i els programes en favor de l'èxit educatiu concentren el 80% de les prioritats més importants de les polítiques educatives.



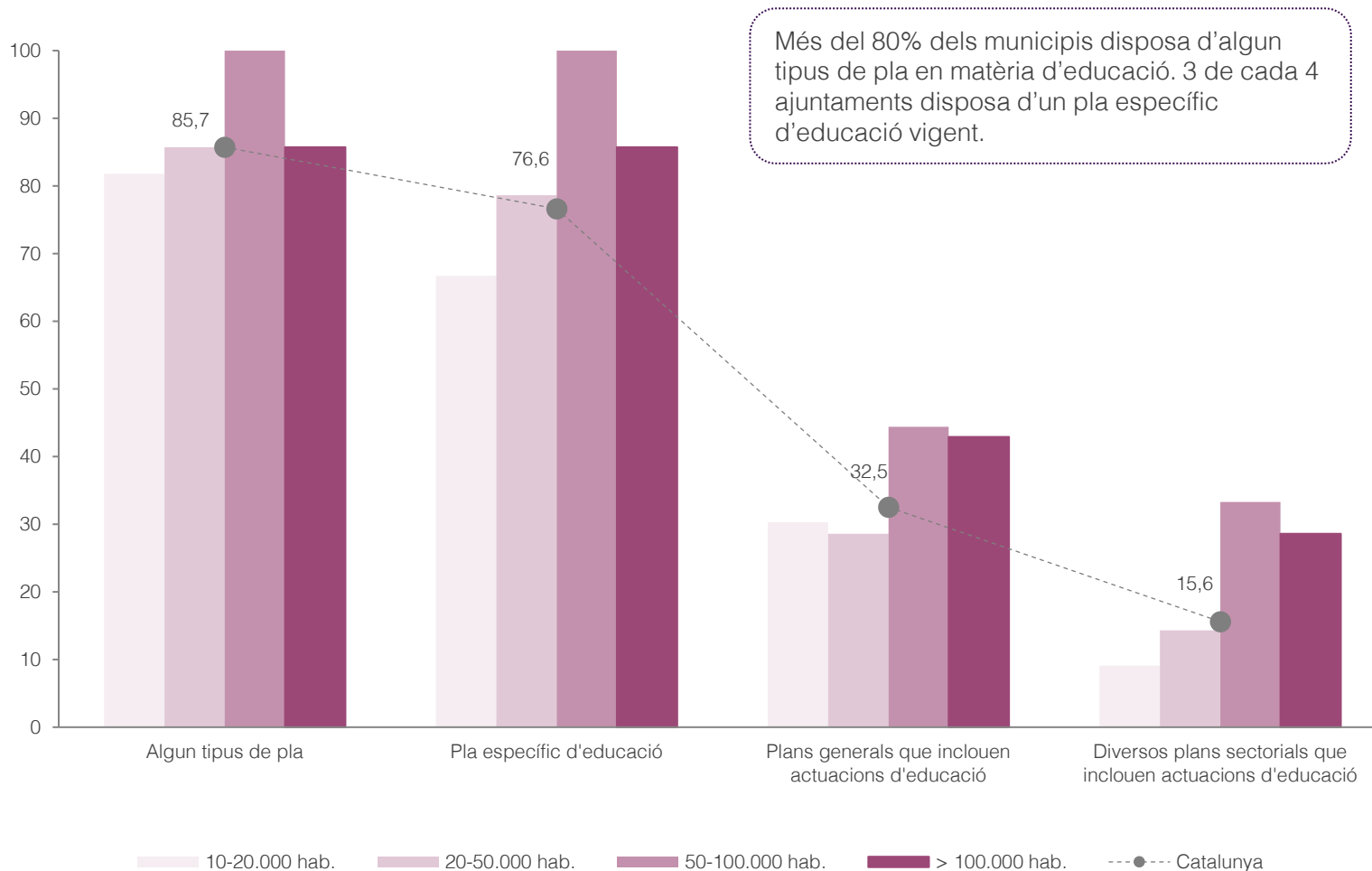
2 Percentatge d'ajuntaments que han desenvolupat o tenen previst desenvolupar algun pla per atendre els efectes de la pandèmia en temes d'educació. Possibilitat de més d'una resposta. [n=77]

Arran de la pandèmia, dos terços dels ajuntaments han desenvolupat algun tipus de pla per pal·liar els efectes de la pandèmia incloent temes d'educació. Un terç dels municipis han desenvolupat un pla específic d'educació.

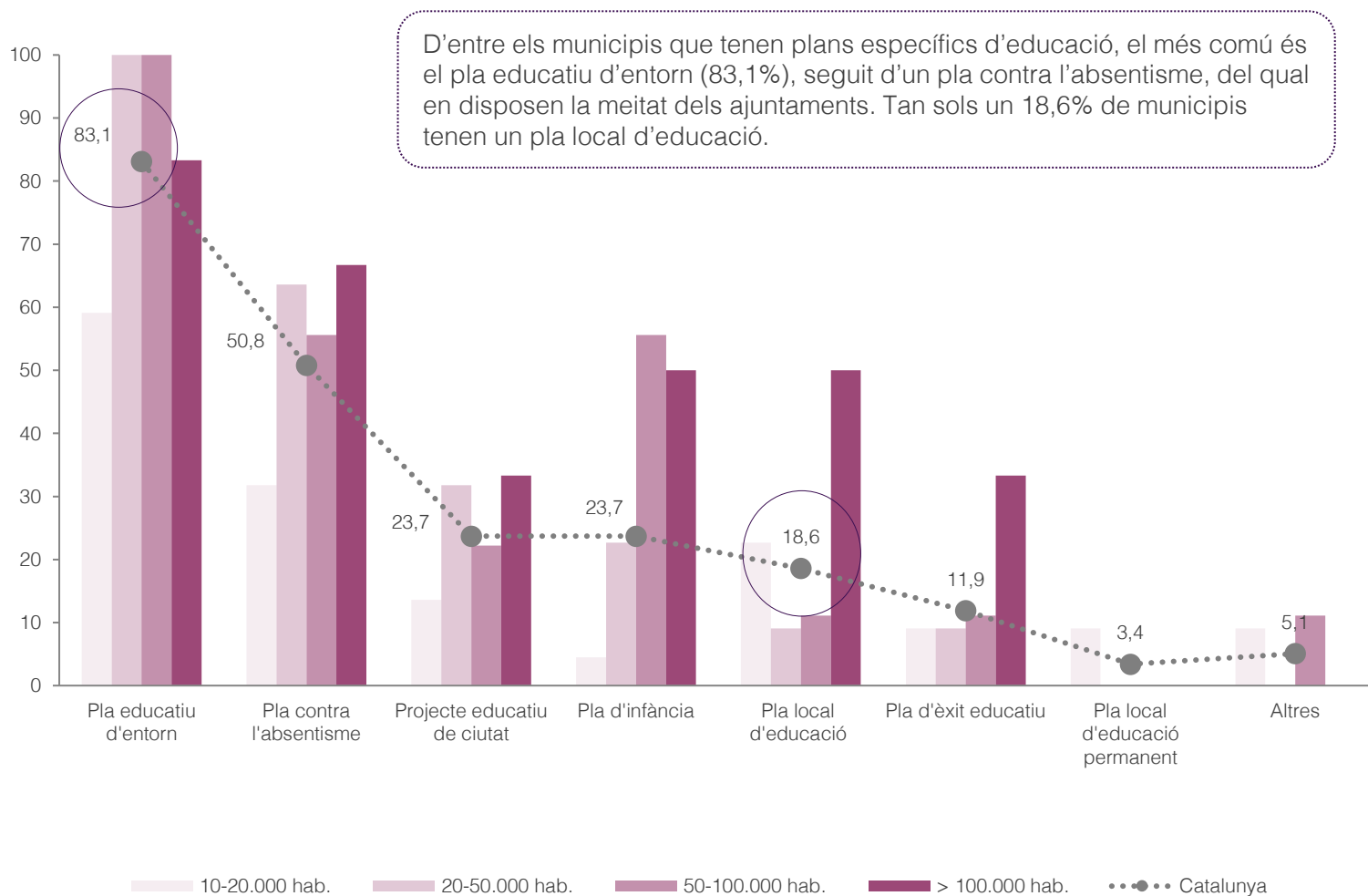
■ Disposa d'un pla ■ El pla està en elaboració o es preveu elaborar ■ No es disposa de cap pla ni està previst desenvolupar-se'n cap



3 Percentatge d'ajuntaments segons planificació vigent de les actuacions d'educació. Possibilitat de més d'una resposta. [n=77]



4 Percentatge d'ajuntaments segons els plans específics d'educació. Possibilitat de més d'una resposta. [n=59]

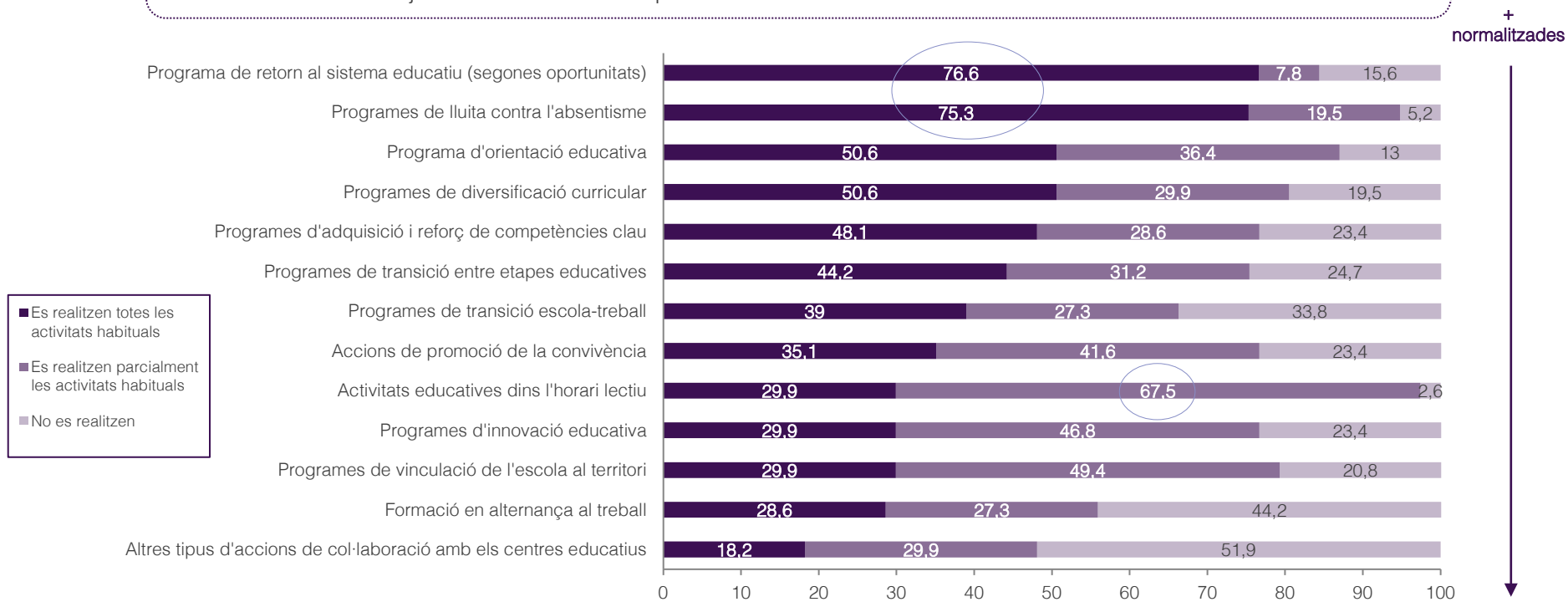


2. ACTUACIONS

2.1 Col·laboració amb els centres educatius

5 Percentatge d'ajuntaments segons l'estat de les activitats que habitualment* desenvolupa l'ajuntament en col·laboració amb els centres educatius després d'un any de gestió de la pandèmia. [n=77]

Les activitats que més s'han normalitzat han estat els programes de retorn al sistema educatiu (76,6%) i els programes de lluita contra l'absentisme (75,3%). En canvi, d'altres com les "activitats educatives dins de l'horari lectiu" es realitzen majoritàriament de forma parcial.

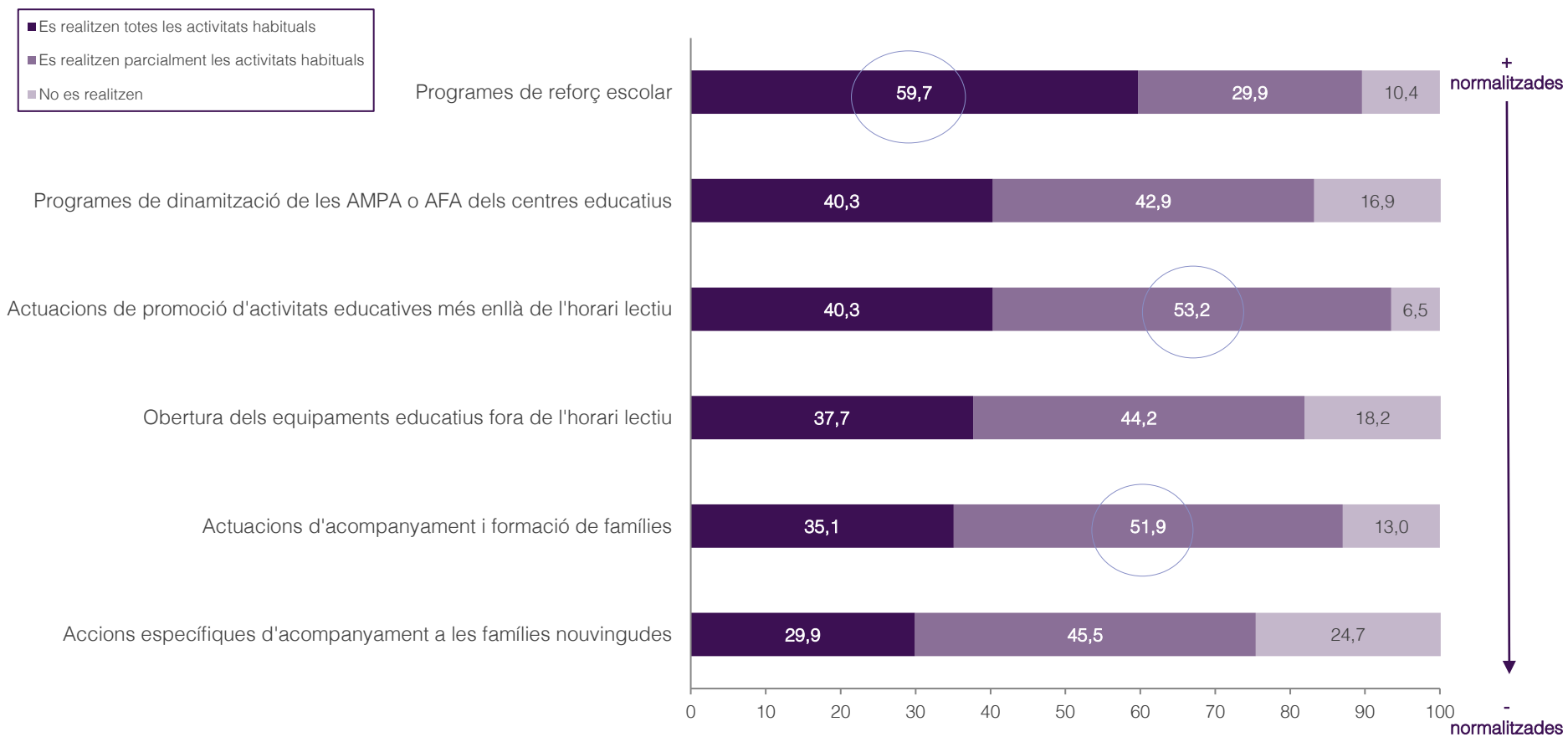


*Per activitats habituals entenem aquelles que es realitzaven abans de la pandèmia i que ara es realitzen adaptant-se als protocols de seguretat sanitària.

2.2 Educació més enllà de l'horari lectiu i suport a les famílies

6 Percentatge d'ajuntaments segons l'estat de les activitats que habitualment desenvolupa l'ajuntament en temes d'educació més enllà de l'horari lectiu i suport a les famílies després d'un any de gestió de la pandèmia. Possibilitat de més d'una resposta. [n=77]

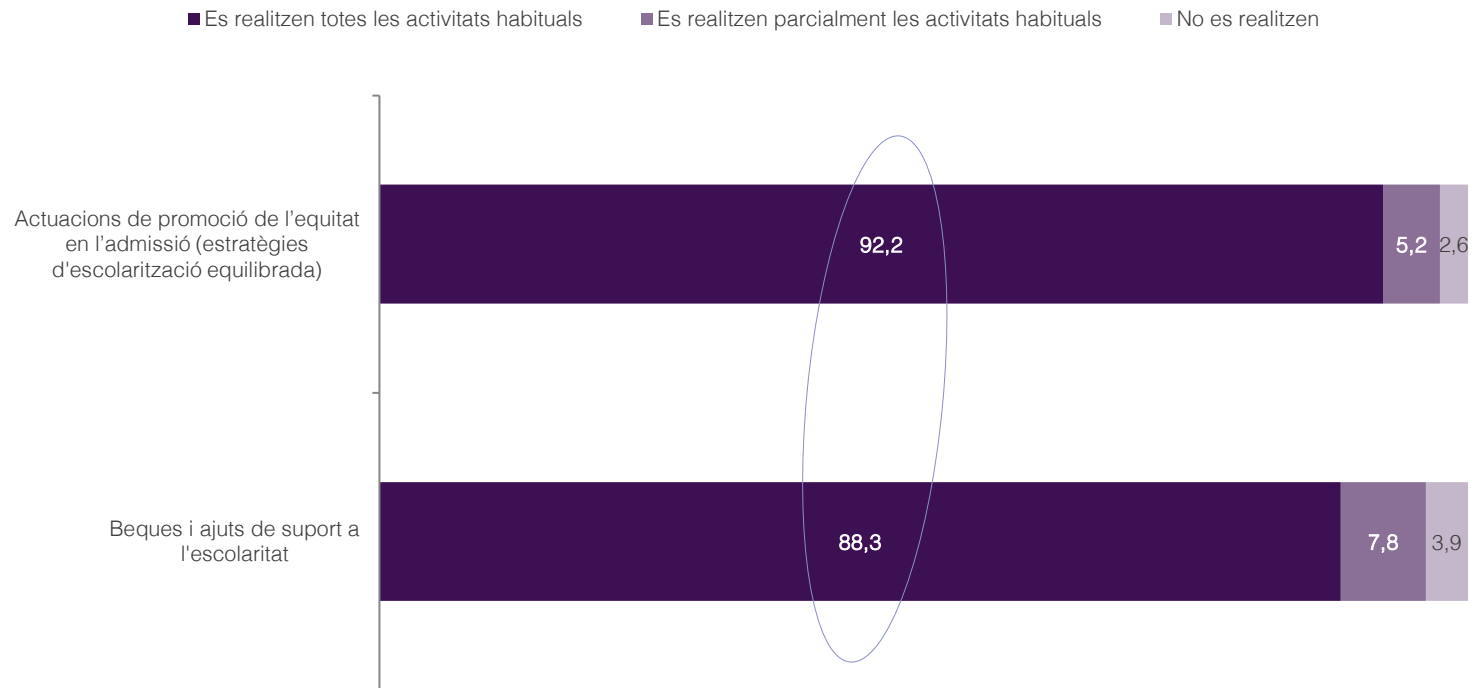
Els programes de reforç escolar (59,7%) són les activitats que més s'han normalitzat després d'un any de pandèmia. En canvi, la resta d'activitats es realitzen majoritàriament de forma parcial.



2.3 Admissió d'alumnat i equitat en l'escolaritat

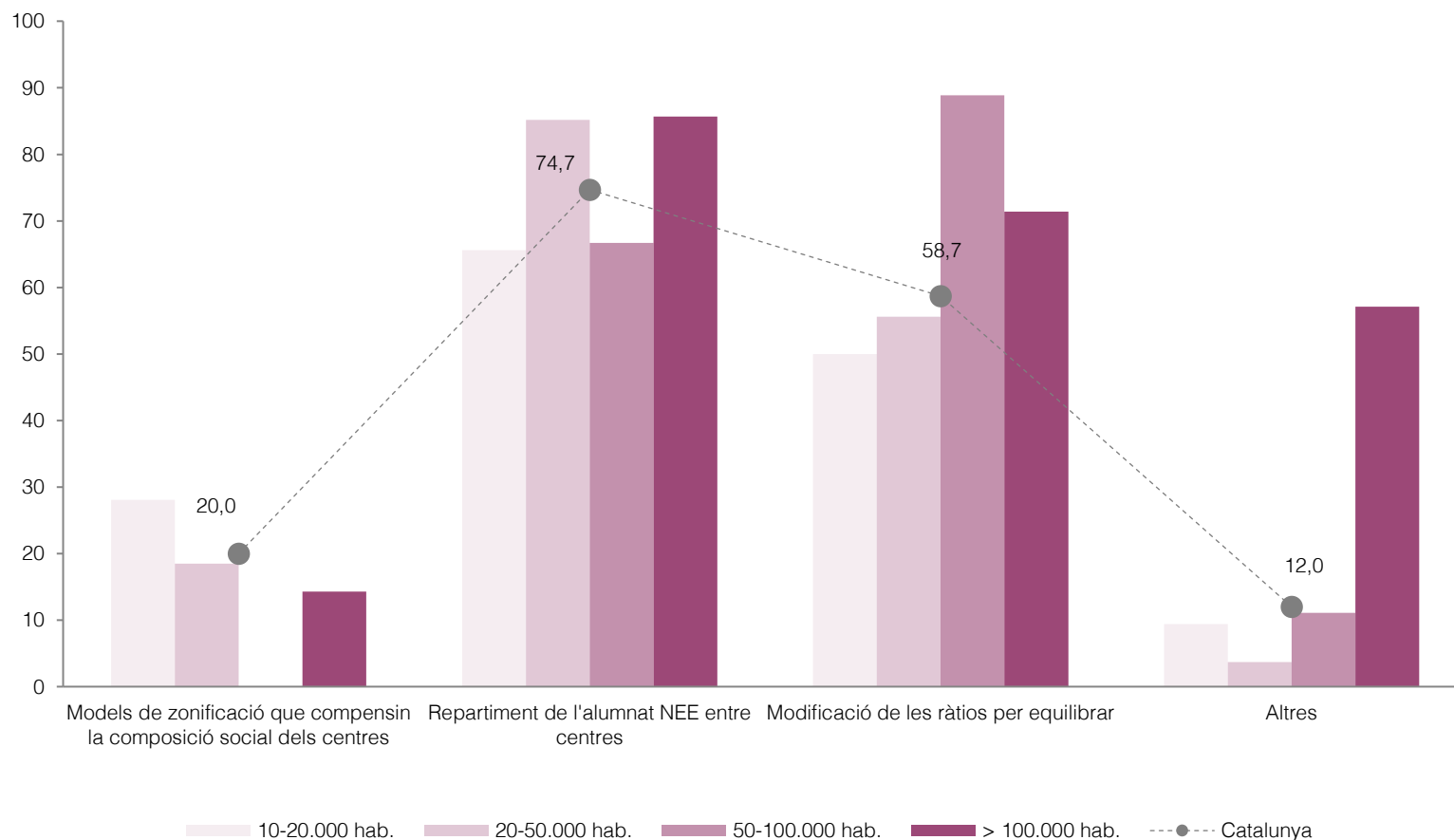
7 Percentatge d'ajuntaments segons l'estat de les activitats que habitualment desenvolupa l'ajuntament en temes d'admissió d'alumnat i equitat en l'escolaritat després d'un any de gestió de la pandèmia. Possibilitat de més d'una resposta. [n=77]

La major part de les activitats d'admissió d'alumnat i equitat en l'escolaritat s'han normalitzat.



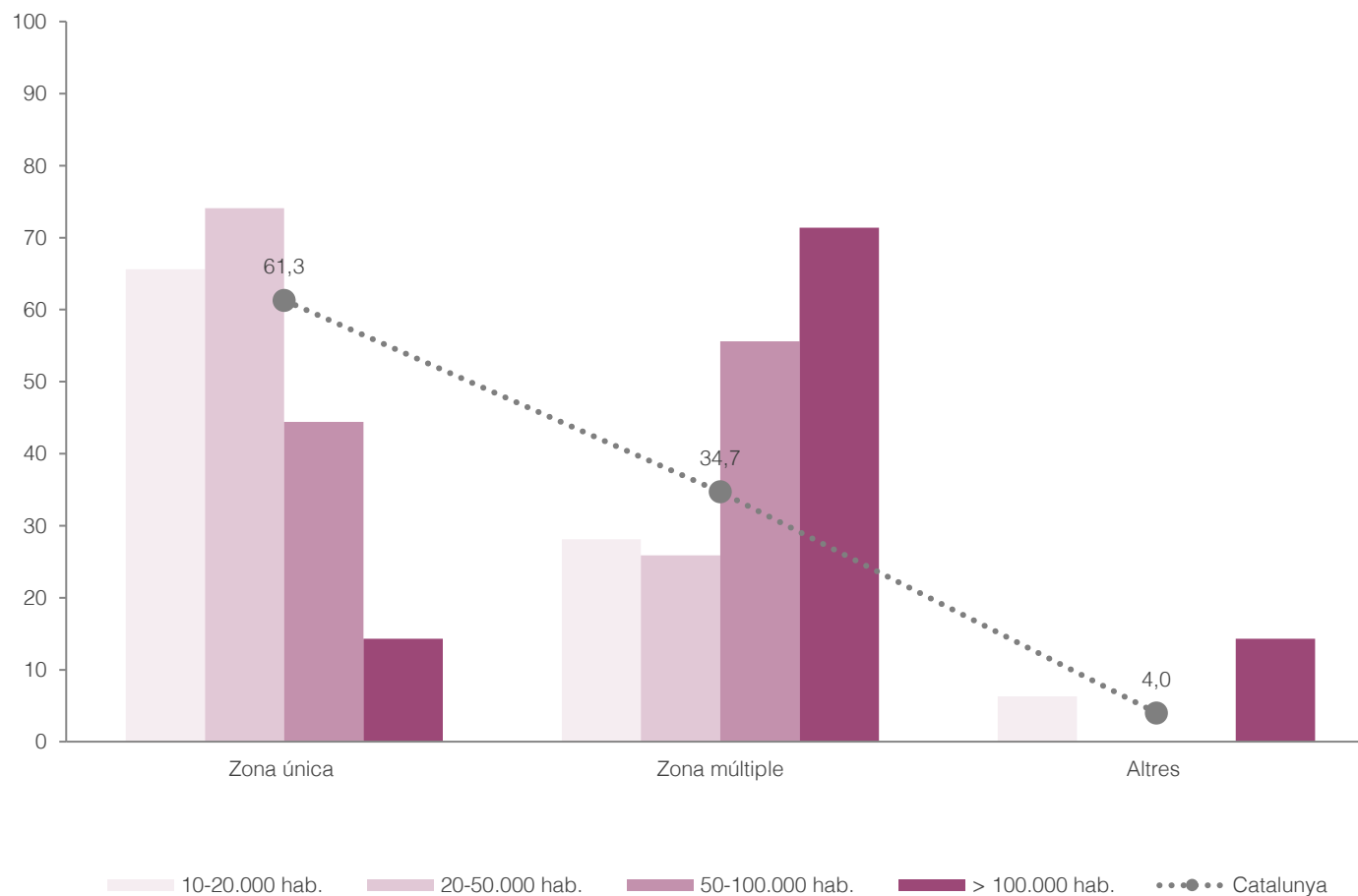
8 Percentatge d'ajuntaments segons estratègies d'escolarització equilibrada desenvolupades durant el període 2020-2021. Possibilitat de més d'una resposta. [n=75]

L'estratègia d'escolarització equilibrada més utilitzada pels municipis és el repartiment de l'alumnat amb necessitats especials entre centres (74,7%), seguit de la modificació de les ràtios per equilibrar (58,7%).



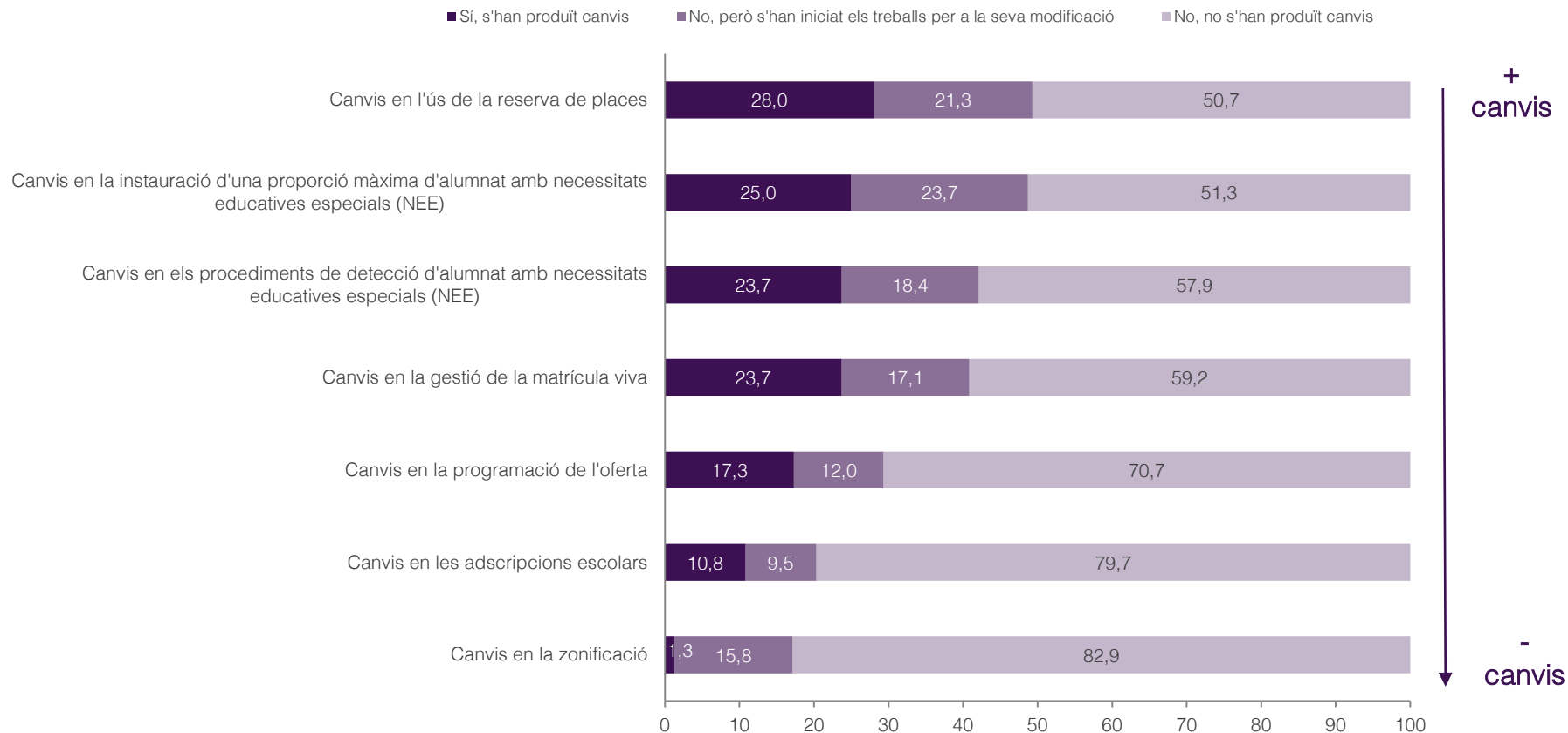
9 Percentatge d'ajuntaments segons model de zonificació. [n=75]

El model de zonificació més comú entre els ajuntaments catalans és el de zona única (61,3%), mentre que més d'un terç dels municipis disposa de zona múltiple.



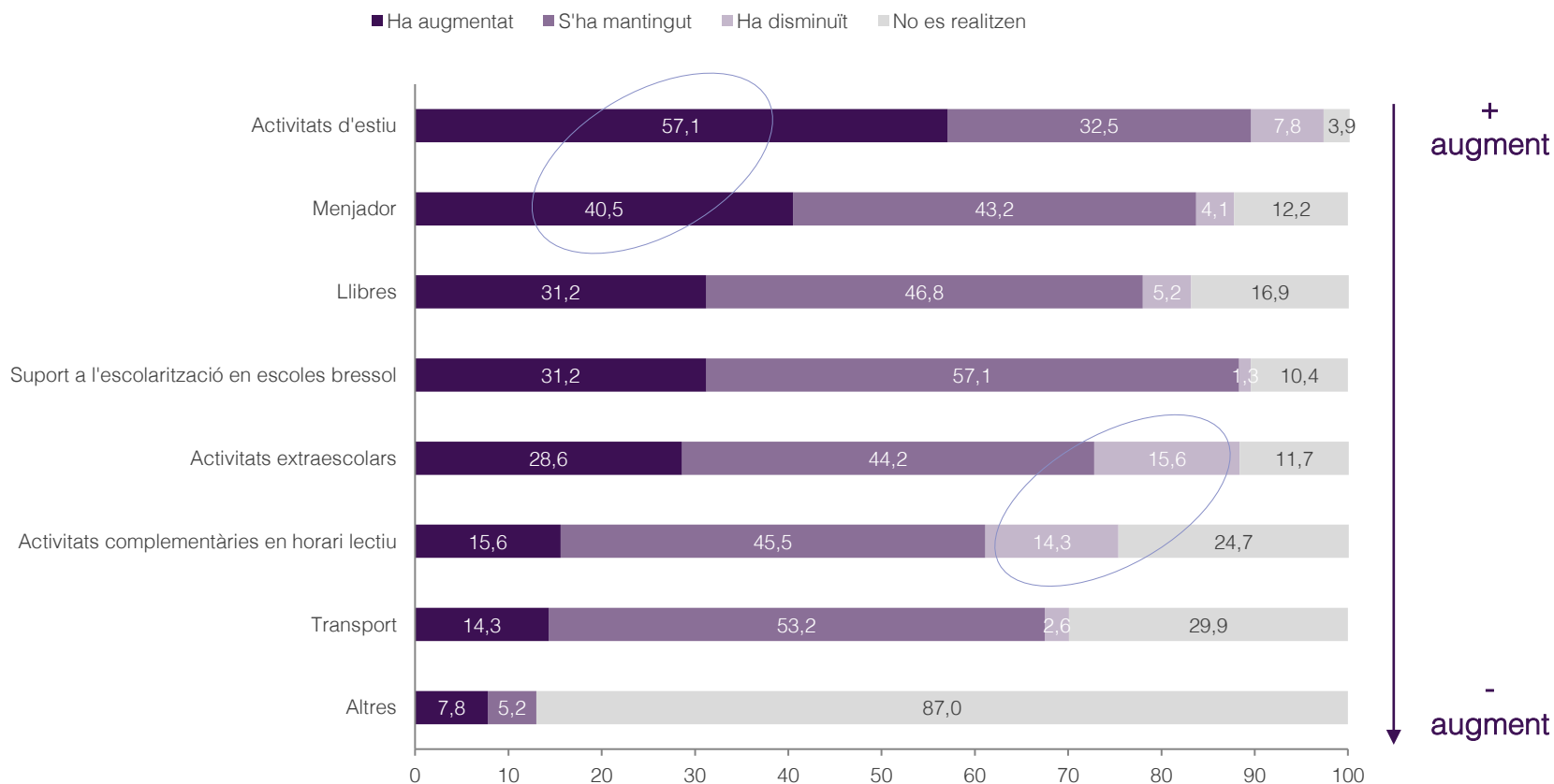
10 Percentatge d'ajuntaments segons canvis en els processos d'admissió de l'alumnat produïts per l'aprovació del Decret 11/2021, de 16 de febrer, de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya. [n=76]

Menys d'un terç dels ajuntaments ha introduït canvis en les diferents activitats vinculades als processos d'admissió de l'alumnat produïts per l'aprovació del Decret 11/2021. La zonificació i les adscripcions escolars són els processos que menys s'han vist modificats.



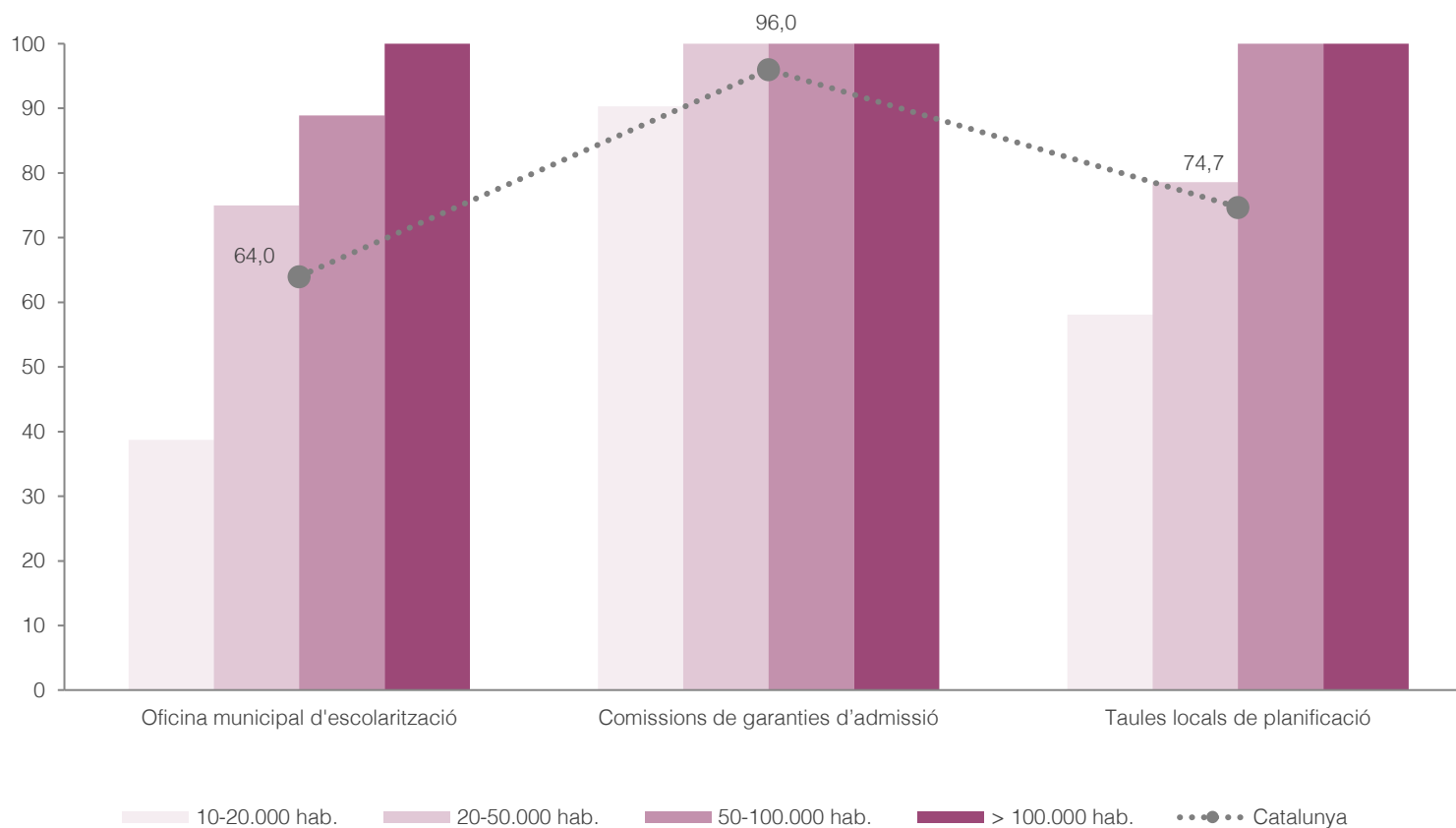
11 Percentatge d'ajuntaments segons prestació de beques i/o ajuts a l'escolaritat i evolució respecte l'any anterior. [n=74]

En general les prestacions de beques o ajudes s'han mantingut o han augmentat. Les activitats d'estiu i menjador han tingut més augments. En canvi, les activitats extraescolars i complementàries són les que han tingut més reduccions.



12 Percentatge d'ajuntaments segons serveis municipals d'admissió i equitat de l'alumnat. Possibilitat de més d'una resposta. [n=75]

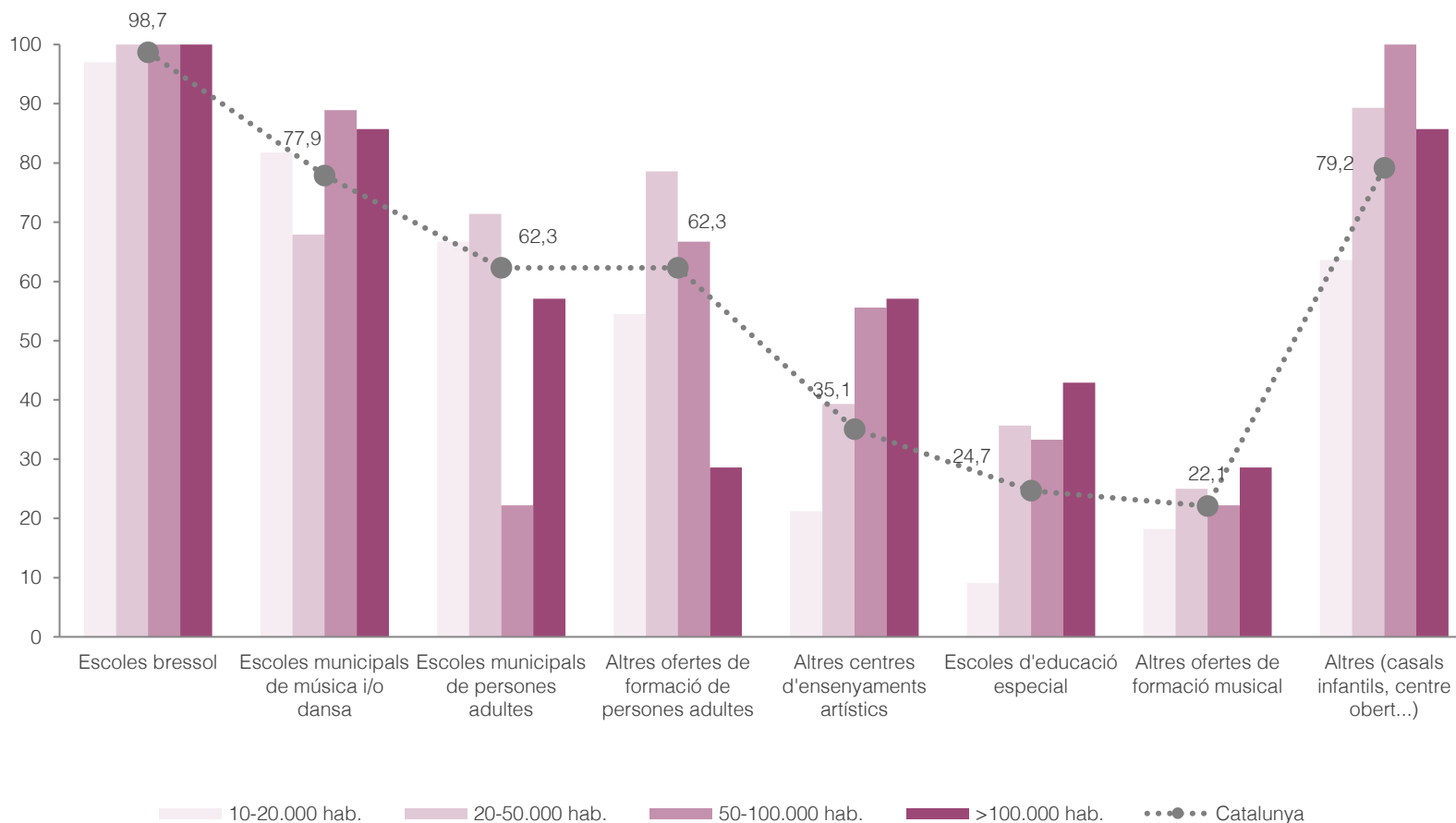
Gairebé la totalitat d'ajuntaments han constituït comissions de garanties d'admissió (96%), 3 de cada 4 disposen de taules locals de planificació i, en menor mesura, el 64% de municipis tenen una oficina municipal d'escolarització.



2.4 Centres educatius municipals

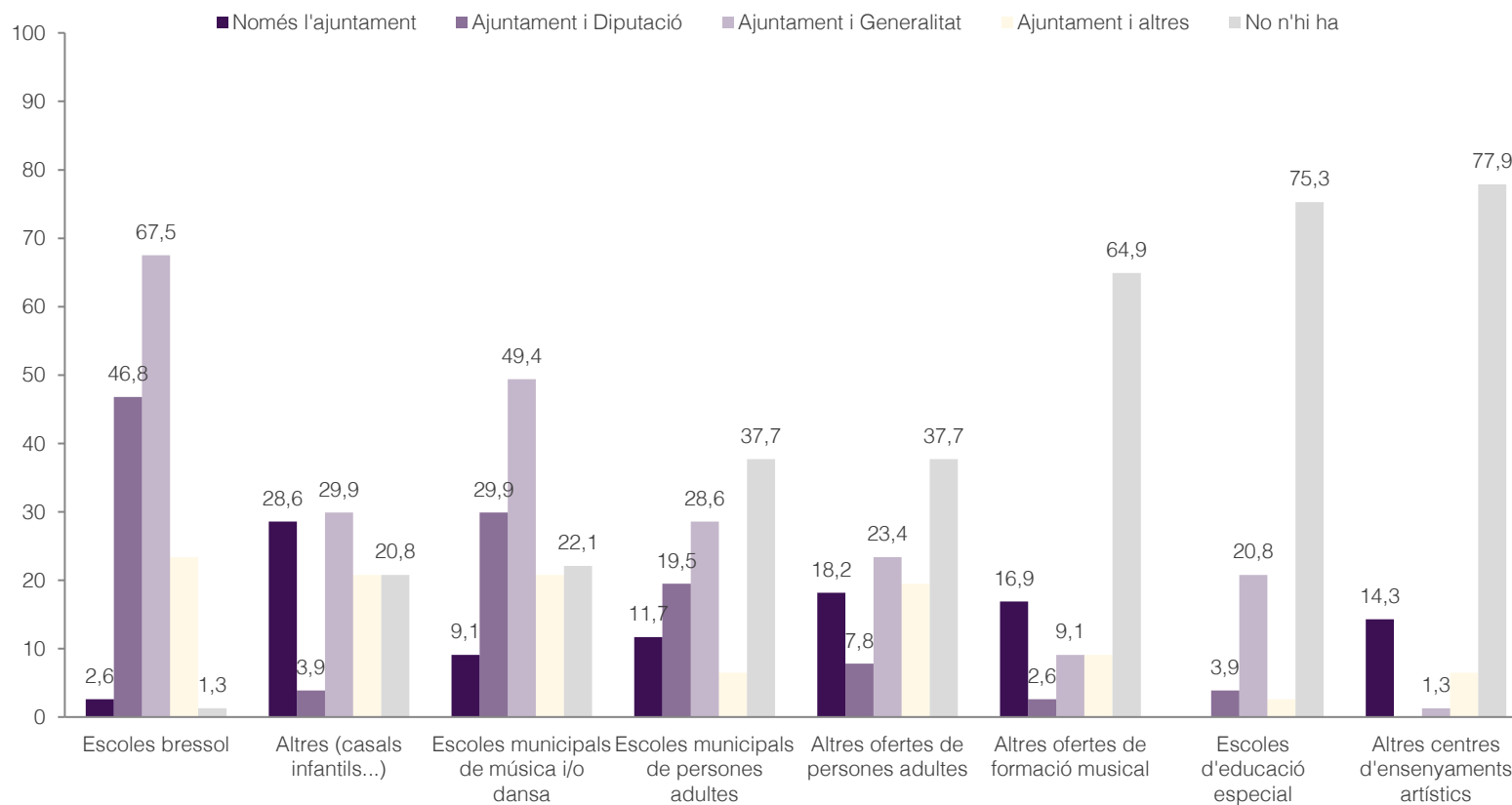
13 Percentatge d'ajuntaments segons l'existència de centres educatius municipals. [n=77]

Les escoles bressol són els centres educatius de titularitat municipal més presents als municipis catalans: pràcticament tots en tenen. El 77,9% d'ajuntaments compta amb escoles municipals de música i/o dansa, i el 62,3%, amb escoles municipals de persones adultes i amb altres tipus d'oferta formativa per aquest col·lectiu.



14 Percentatge d'ajuntaments segons existència de centres en relació amb la seva font de finançament. Possibilitat de més d'una resposta. [n=77]

La Generalitat i la Diputació destaquen en el finançament d'escoles bressol, de música i de persones adultes. En canvi, en altres ofertes de serveis (casals infantils, etc.) destaquen l'ajuntament i altres ens.

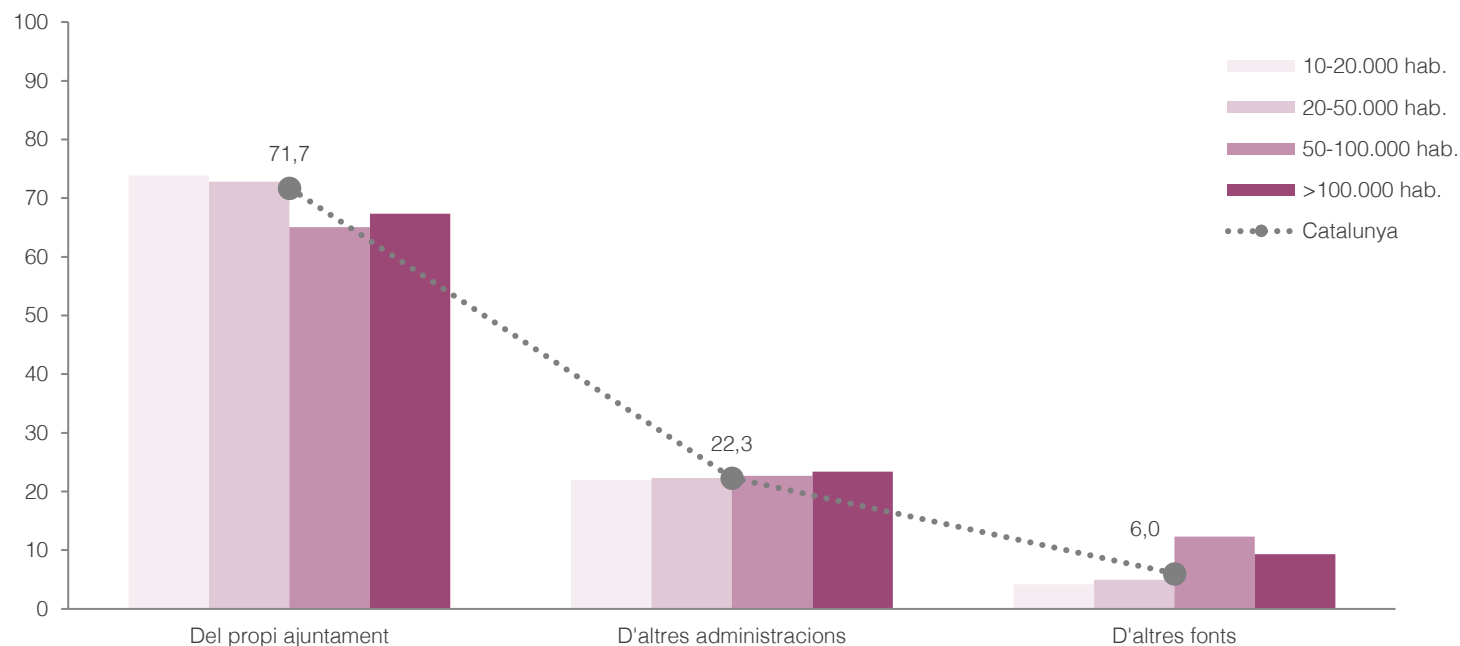


3. PRESSUPOST

3.1 Procedència dels recursos econòmics*

15 Mitjana del percentatge d'ajuntaments segons la procedència dels recursos econòmics destinats a educació. [n=68]

Gran part dels recursos econòmics destinats a educació provenen del propi ajuntament. En un 22,3% dels casos, els municipis reben transferències d'altres administracions.

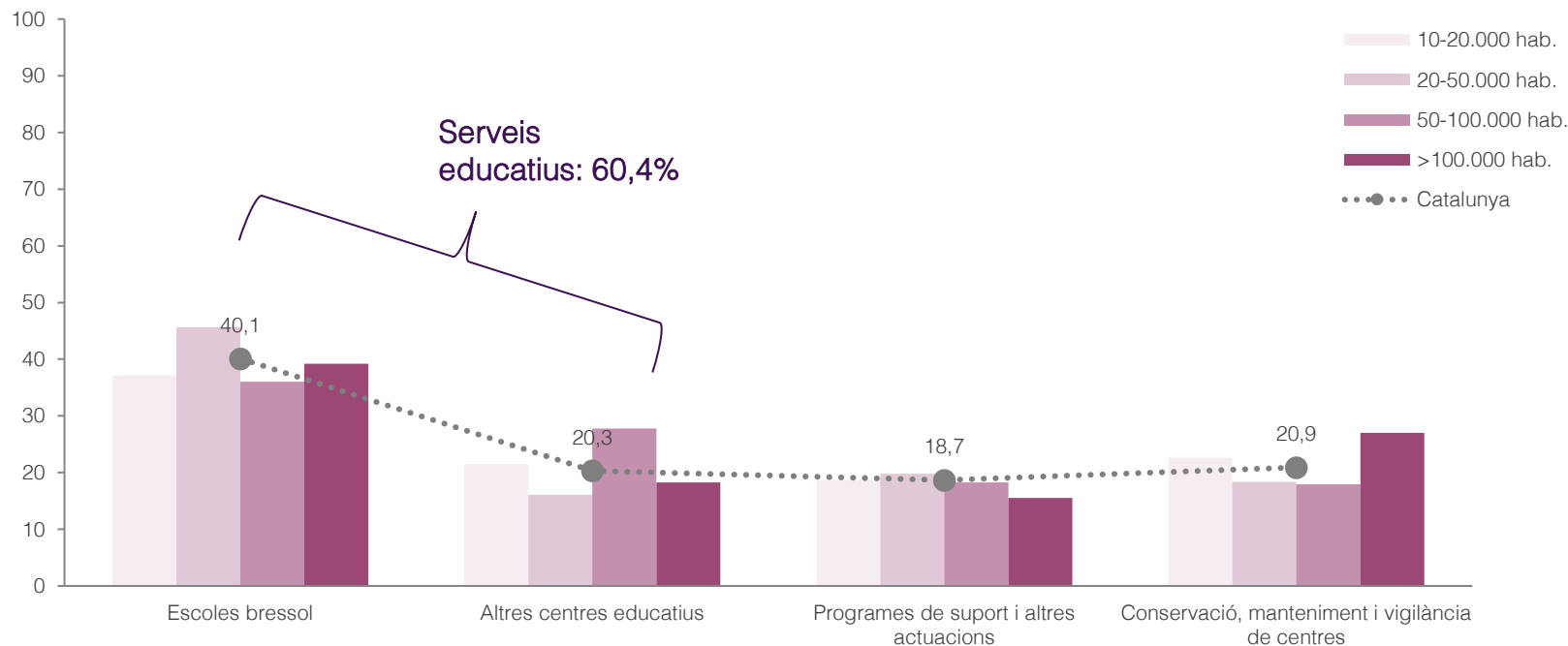


* Les dades sobre els recursos econòmics destinats a les polítiques educatives municipals són estimacions aproximades que expressen casuístiques pressupostàries molt diverses. Tant per l'informe com per aquesta presentació, només s'han considerat aquells municipis que han respost tots els indicadors consultats.

3.2 Destí dels recursos econòmics*

16 Mitjana del percentatge d'ajuntaments segons el destí dels recursos econòmics en l'àmbit de l'educació. [n=56]

El 60,4% dels recursos econòmics per a polítiques educatives es destinen a serveis educatius: el 40,1% a escoles bressol i el 20,3% a altres centres educatius. En menor mesura, el 20,9% va per a conservació, manteniment i vigilància de centres. I un 18,9% de municipis destina el pressupost a programes de suport.

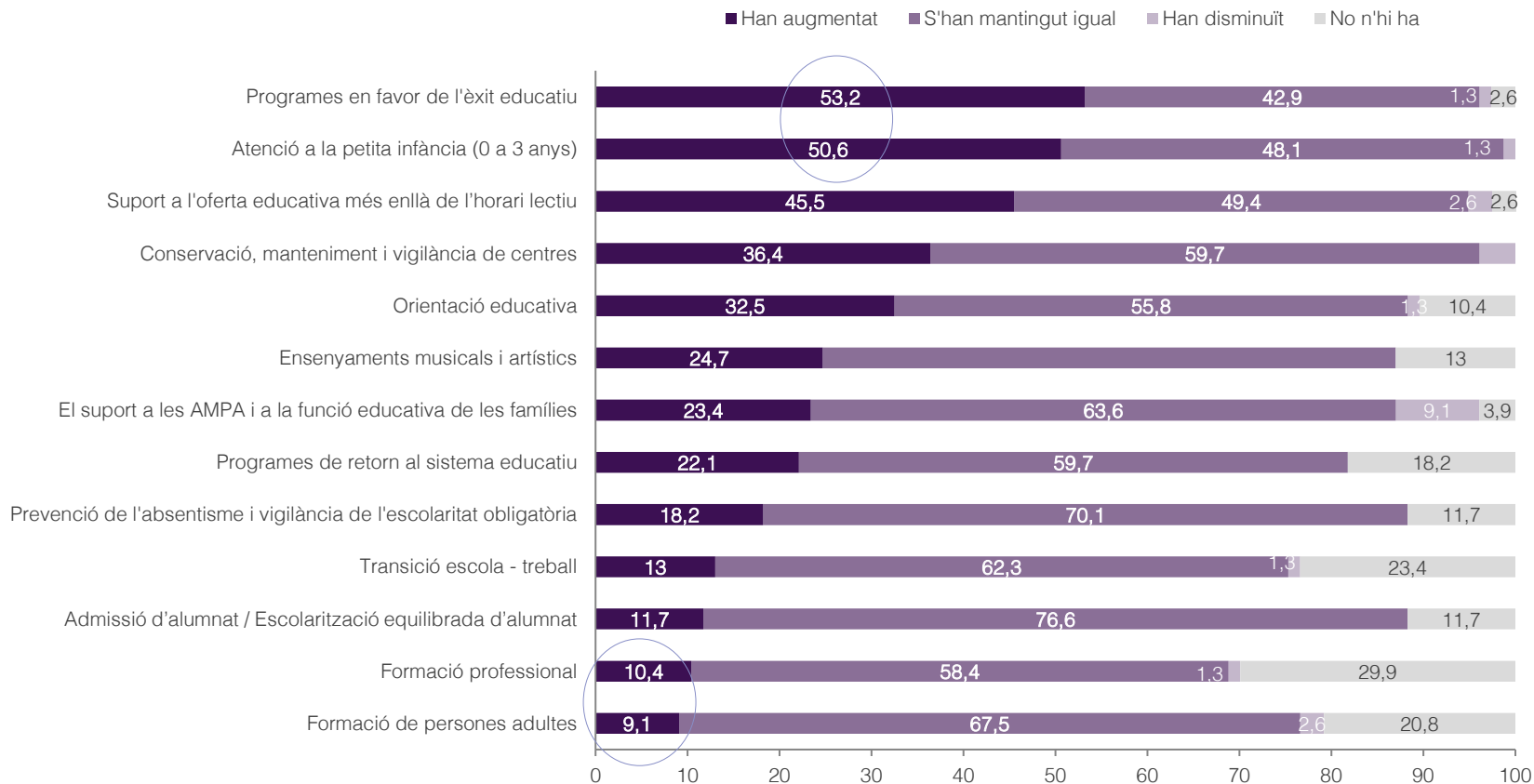


* Les dades sobre els recursos econòmics destinats a les polítiques educatives municipals són estimacions aproximades que expressen casuístiques pressupostàries molt diverses. Tant per l'informe com per aquesta presentació, només s'han considerat aquells municipis que han respost tots els indicadors consultats.

3.3 Evolució dels recursos econòmics els dos darrers anys

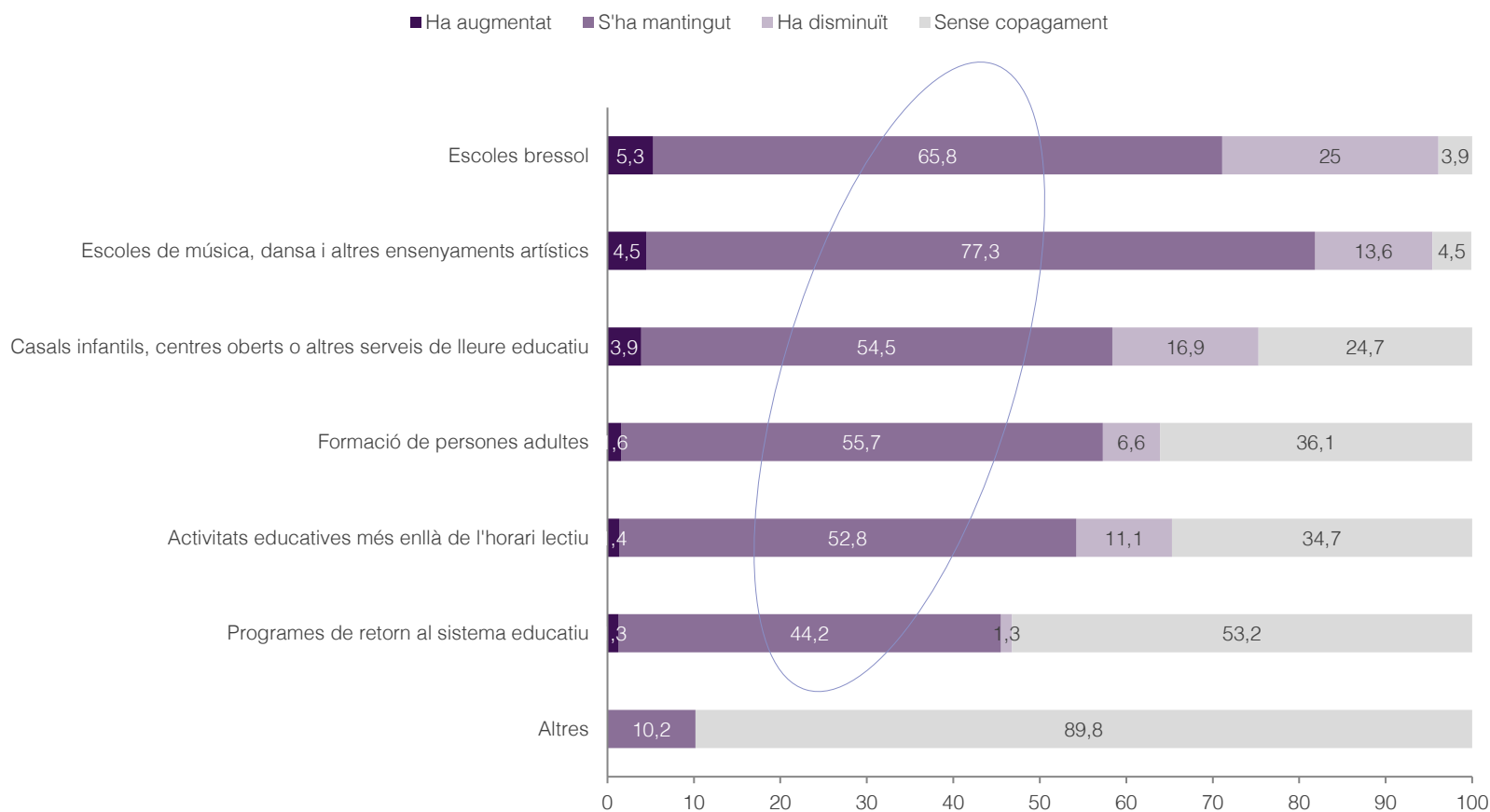
17 Percentatge d'ajuntaments segons evolució dels recursos econòmics propis destinats a cada subàmbit durant els darrers dos anys. [n=77]

La major part de les actuacions han mantingut o augmentat els seus recursos. Les que més han crescut són els programes en favor de l'èxit educatiu (53,2%) i l'atenció a la petita infància (50,6%) i els que menys, la formació professional (10,4%) i de persones adultes (9,1%).



18 Percentatge d'ajuntaments segons evolució del copagament dels usuaris i famílies en els darrers dos anys. [n=77]

En els darrers dos anys, la tendència del copagament dels usuaris i famílies s'ha mantingut o, en menor mesura, ha disminuït. Els casos de més augments han estat a les escoles bressol i de música.

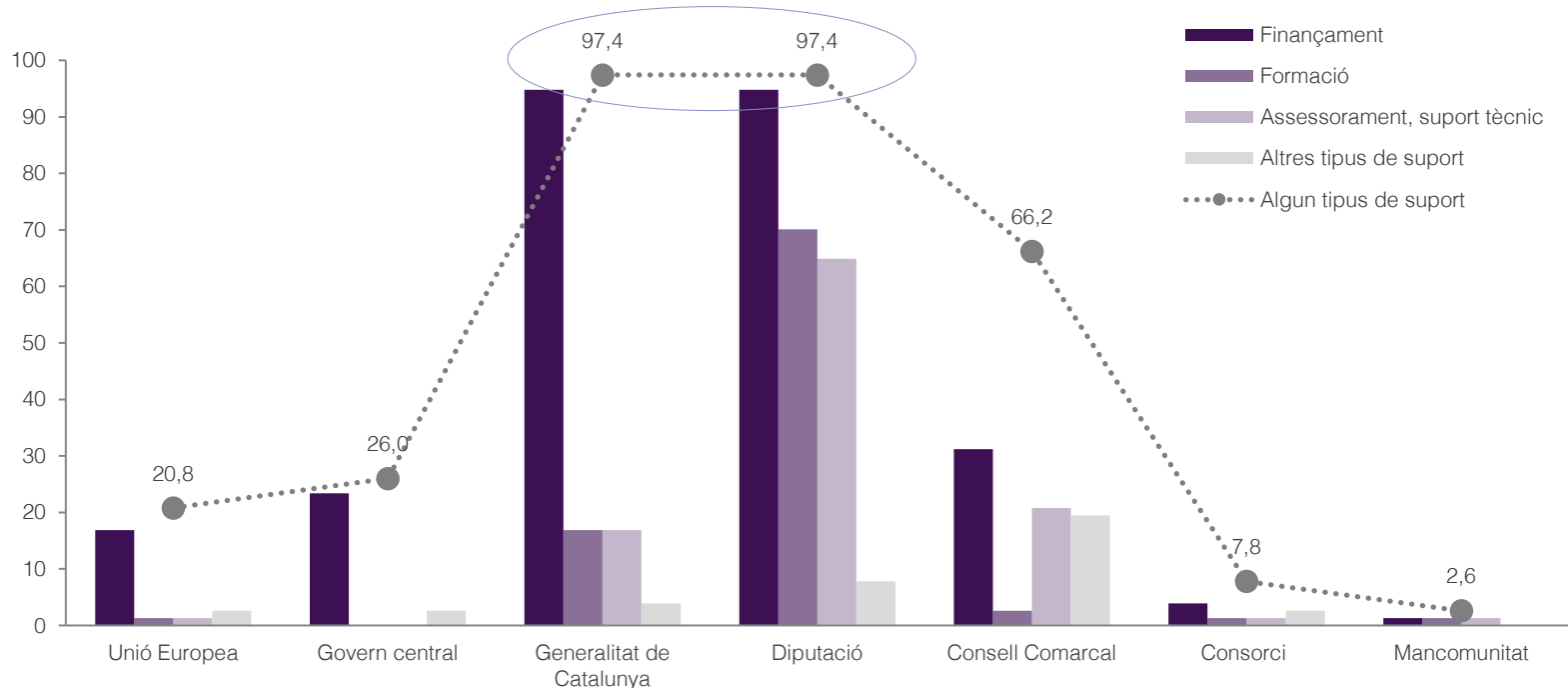


4. RECOLZAMENT I XARXES

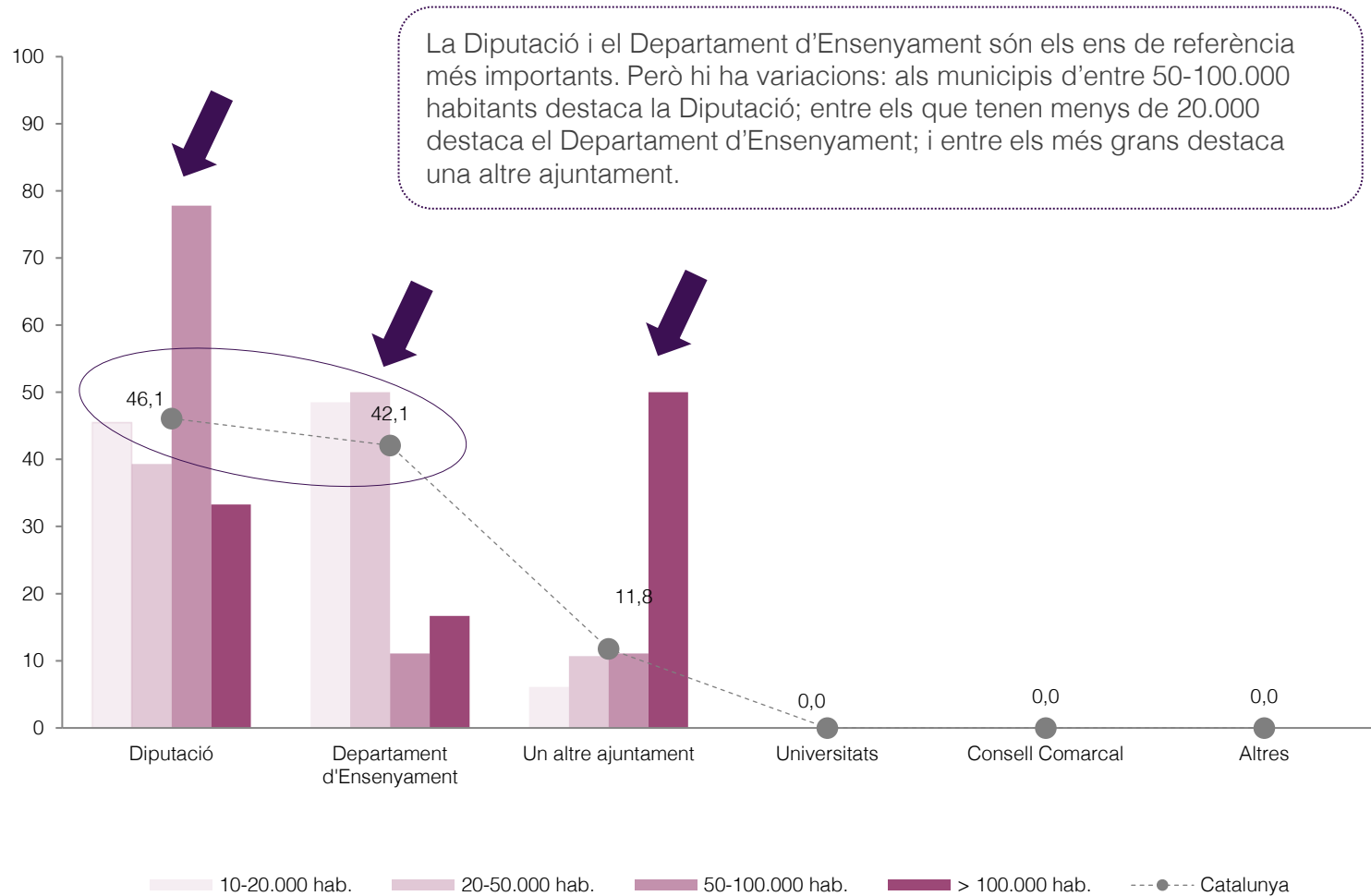
4.1 Organismes governamentals

19 Percentatge d'ajuntaments segons els organismes governamentals que els han donat suport en matèria d'educació l'any 2020 i segons tipus de suport. Possibilitat de més d'una resposta. [n=77]

Pràcticament tots els municipis reben algun tipus de suport de la Generalitat de Catalunya i de la Diputació, encara que la Diputació és la que té més varietat de suports.

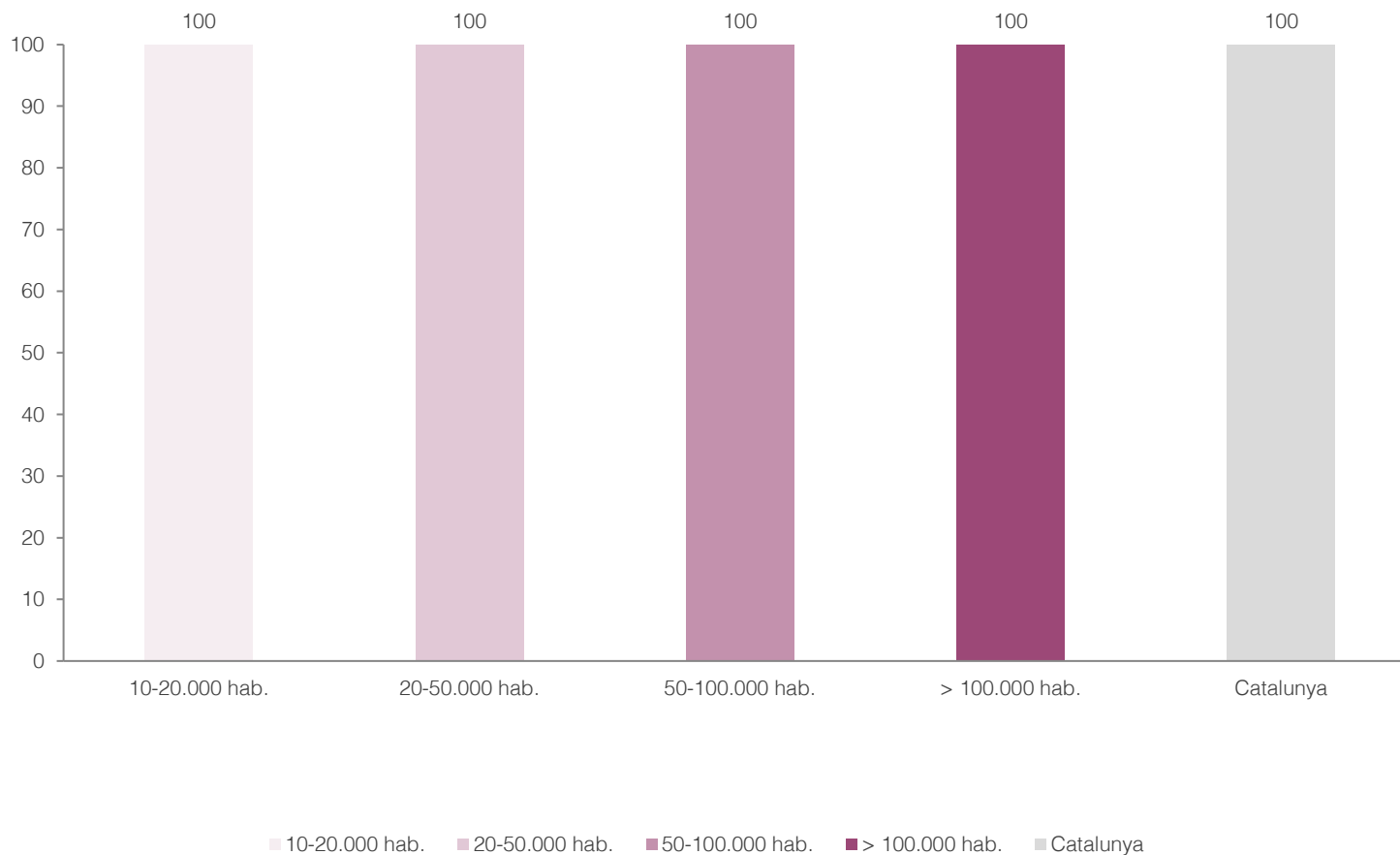


20 Percentatge d'ajuntaments segons ens de referència per assessorament en temes d'educació. [n=77]



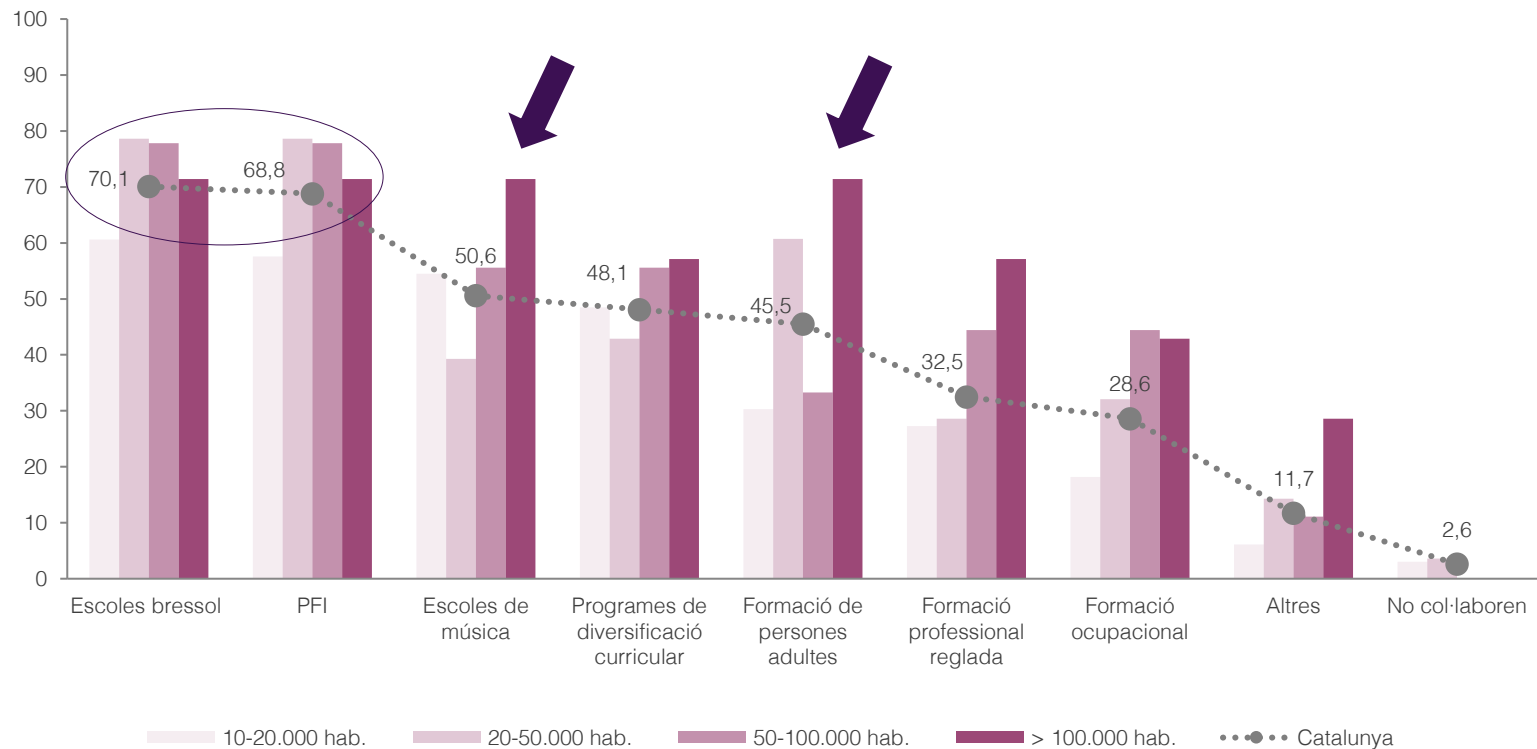
21 Percentatge d'ajuntaments segons existència de convenis subscrits entre l'Ajuntament i el Departament d'Ensenyament. [n=77]

Tots els municipis tenen convenis subscrits amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.



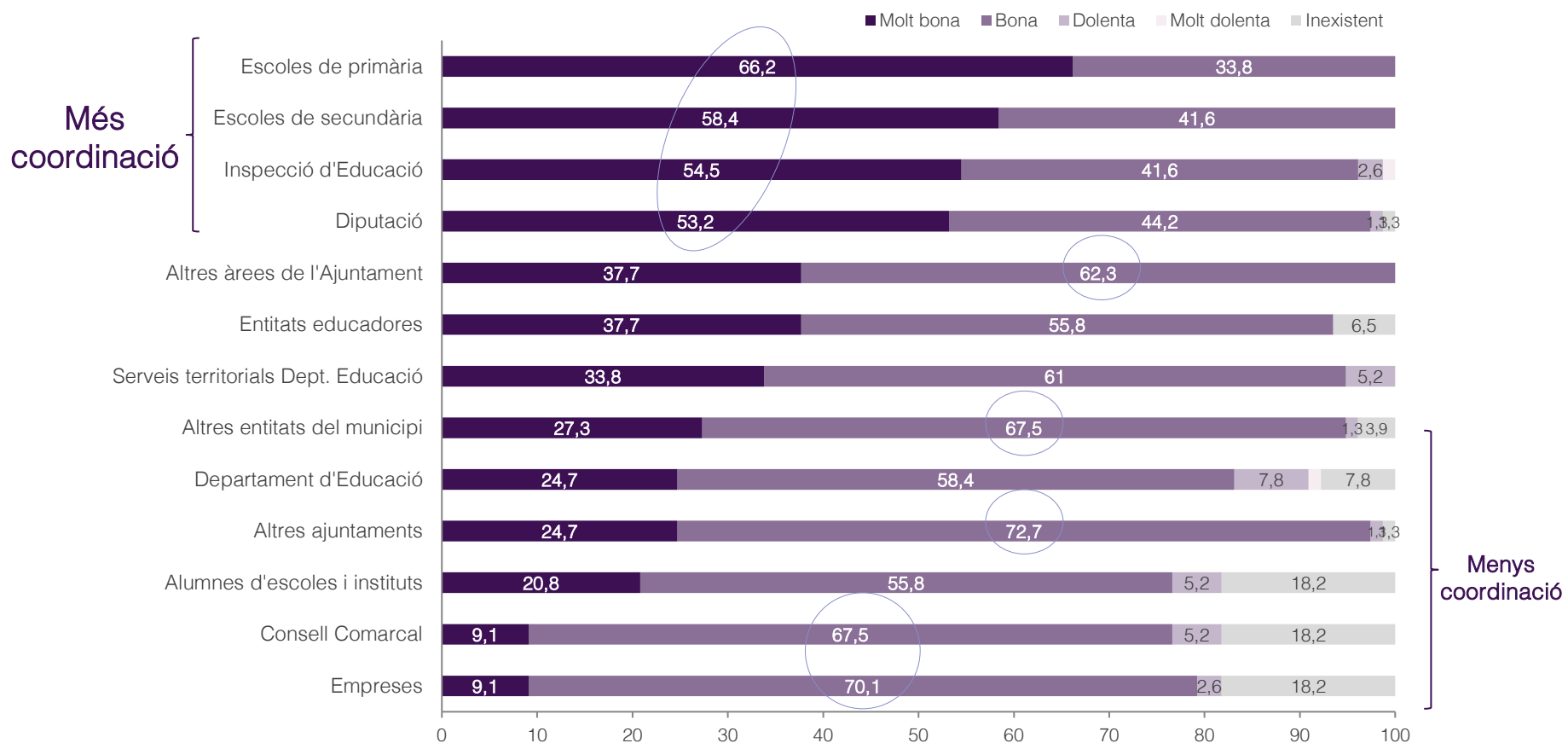
22 Percentatge d'ajuntaments segons col·laboració amb el Departament d'Ensenyament (o un altre Departament amb competències) en la programació de l'oferta educativa al municipi, sigui a través de suport econòmic o de dispositius compartits de planificació. Possibilitat de més d'una resposta. [n=77]

7 de cada 10 ajuntaments ha col·laborat amb el Departament d'Ensenyament (o un altre Departament amb competències) a l'hora de programar l'oferta educativa municipal de les escoles bressol i un 68,8% ho ha fet pels programes de formació i inserció (PFI). En el cas dels municipis de més de 100.000 habitants, una proporció elevada també hi ha col·laborat per les escoles de música i per la formació de persones adultes.



23 Percentatge d'ajuntaments segons valoració del nivell de coordinació entre l'Ajuntament i altres agents educatius. [n=77]

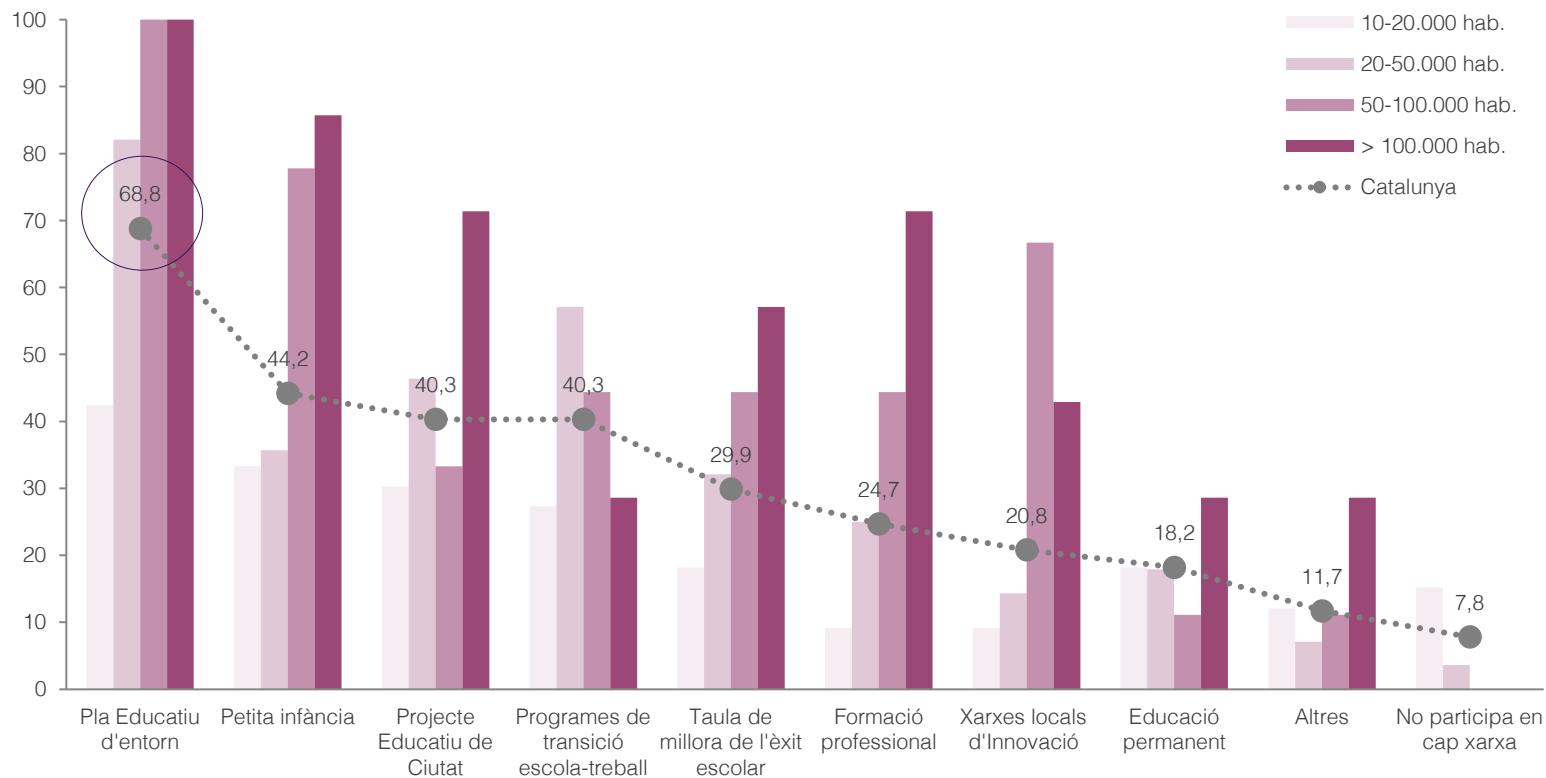
Les escoles de primària, les escoles de secundària, Inspecció d'Educació i la Diputació són els agents amb qui millor es coordinen els ajuntaments: més de la meitat considera que el nivell de coordinació és molt bo. Per altra banda, les pitjors valoracions són per altres ajuntaments i per les empreses i, en menor mesura però també en una proporció elevada, pel Consell Comarcal, per altres entitats del municipi i per altres àrees de l'Ajuntament.



4.2 Xarxes locals

24 Percentatge d'ajuntaments segons la intervenció de l'Ajuntament en les xarxes locals d'educació. Possibilitat de més d'una resposta. [n=77]

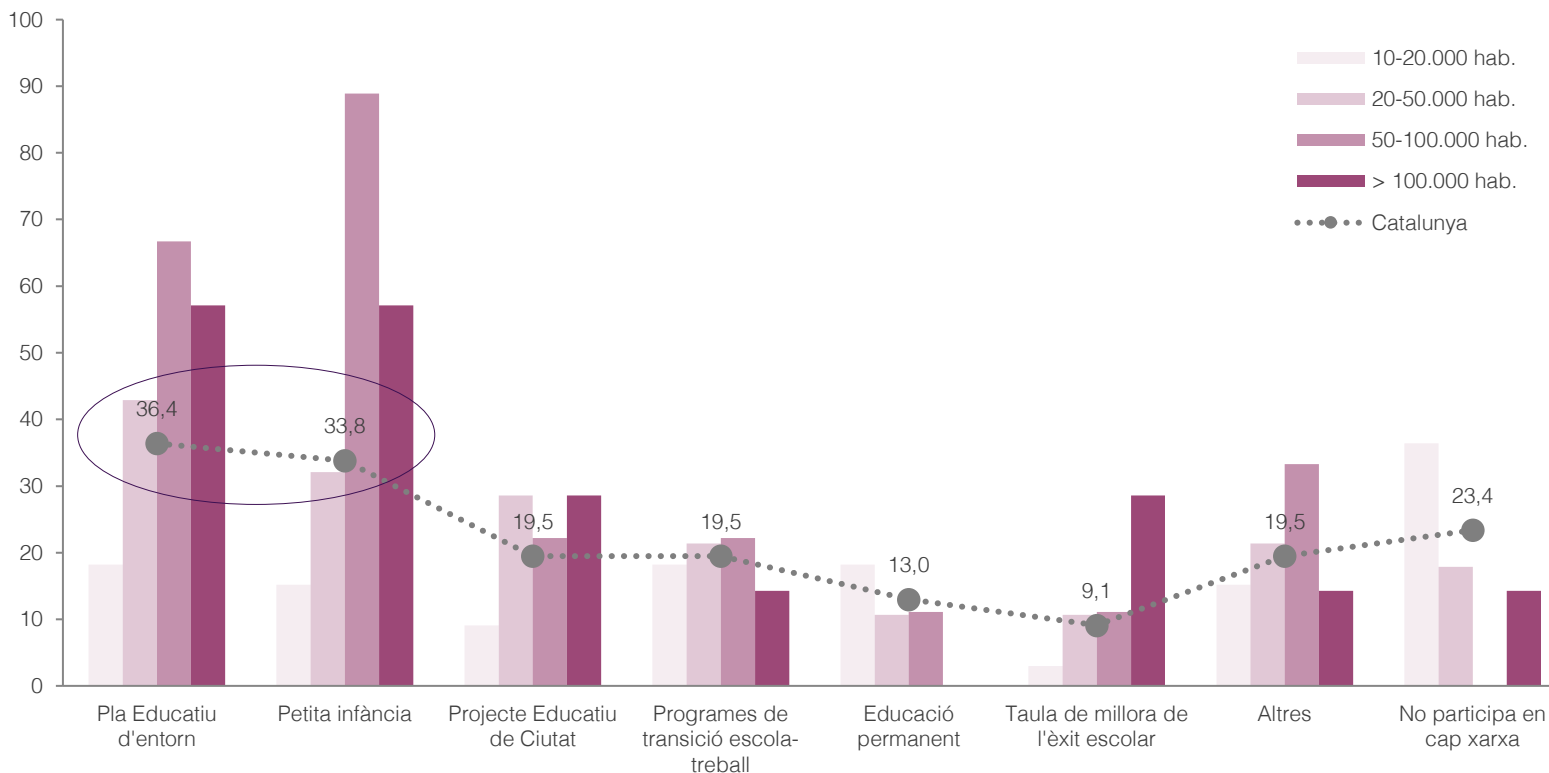
Les xarxes locals més utilitzades són les vinculades als Plans Educatius d'Entorn (68,8%). En general, els municipis de més de 50.000 col·laboren en més xarxes.



4.3 Xarxes intermunicipals

25 Percentatge d'ajuntaments segons la intervenció de l'Ajuntament en les xarxes intermunicipals d'educació. Possibilitat de més d'una resposta. [n=77]

Les xarxes intermunicipals més utilitzades són les vinculades als Plans Educatius d'Entorn (36,4%) i a Petita Infància (33,8%). D'altra banda, el 23,4% d'ajuntaments (i 1 de cada 3 municipis de menys habitants) no participa en cap xarxa.

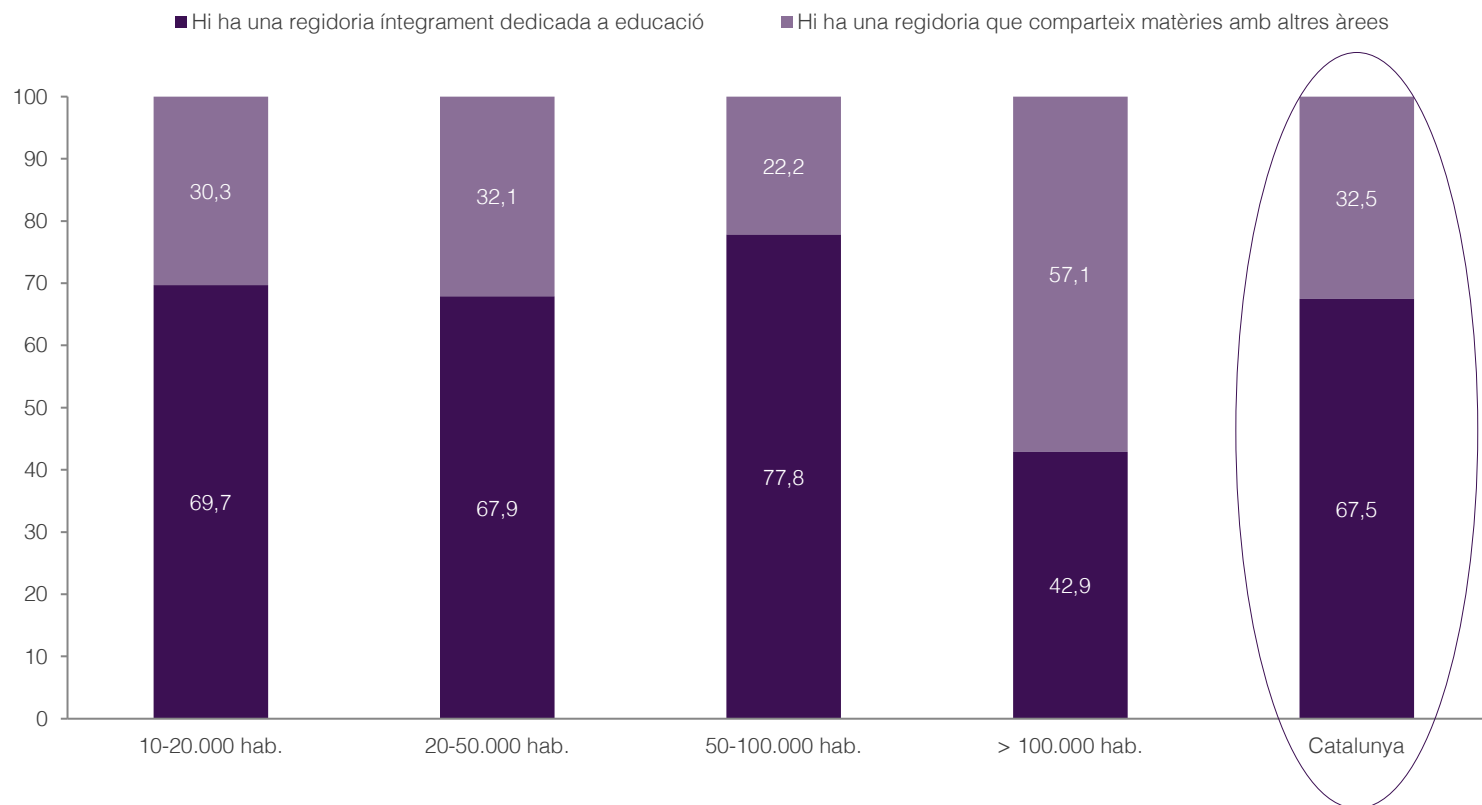


5. ORGANITZACIÓ I RECURSOS

5.1 Organització

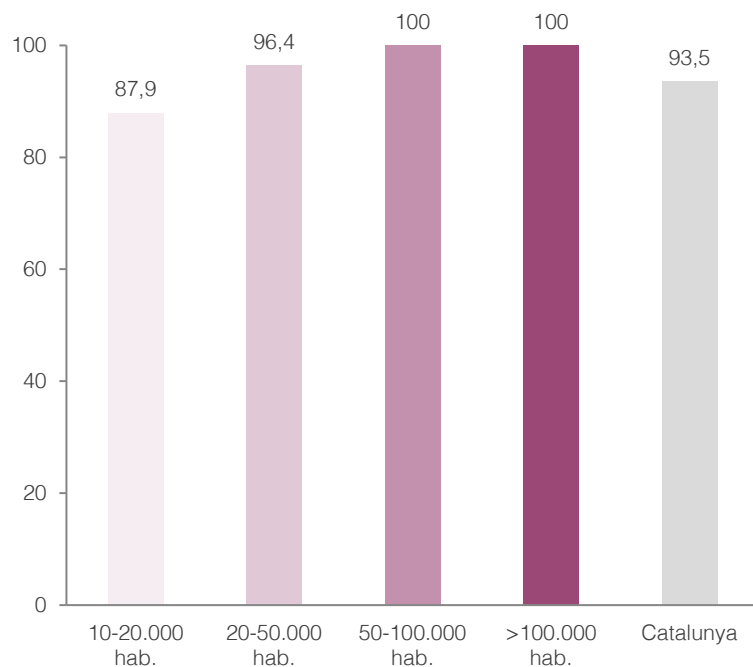
26 Percentatge d'ajuntaments segons l'existència d'una regidoria amb competències específiques en educació. [n=77]

Tots el municipis disposen d'una regidoria dedicada a educació. 2 de cada 3 municipis disposa d'una regidoria íntegrament dedicada a educació.



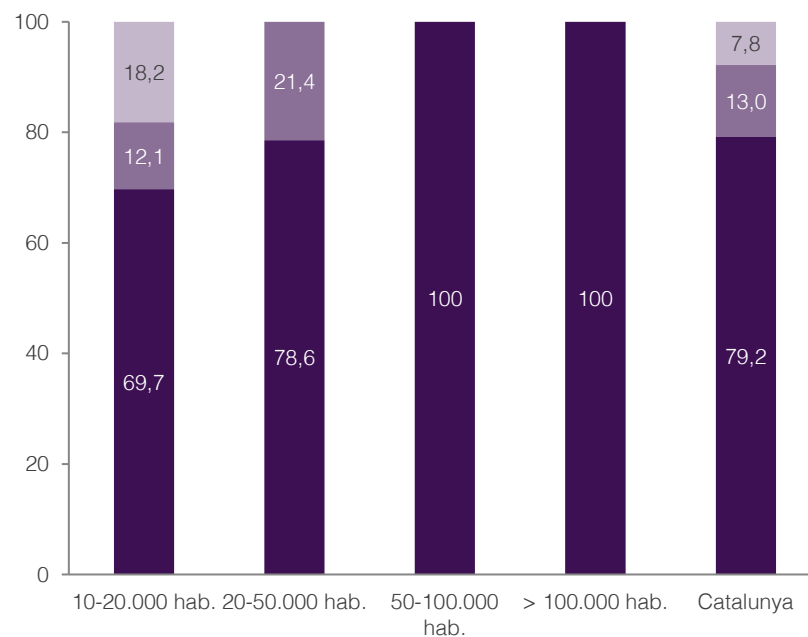
27 Percentatge d'ajuntaments segons l'existència d'un/a responsable tècnic/a d'educació. [n=77]

Pràcticament en tots els ajuntaments hi ha un/a responsable tècnic d'educació.



28 Percentatge d'ajuntaments segons l'existència d'un departament tècnic especialitzat que centralitza les actuacions d'educació. [n=77]

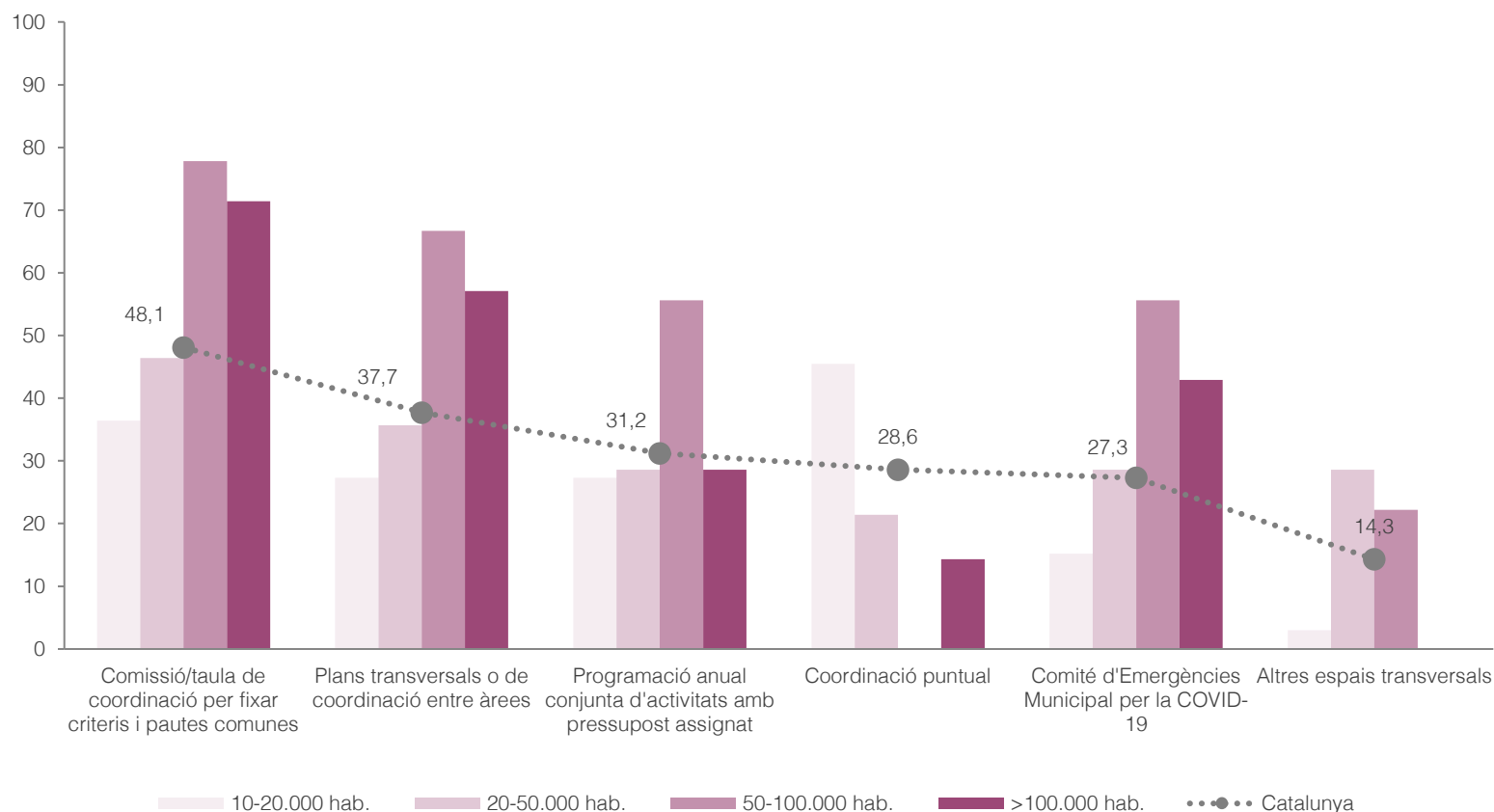
Tots els ajuntaments a partir de 20.000 habitants disposen d'un departament tècnic especialitzat que centralitza el total de les actuacions en matèria d'educació. Gairebé el 80% té departaments íntegrament dedicats a educació.



- No disposa de departament tècnic
- Comparteix dedicació amb altres matèries
- Íntegrament dedicat a educació

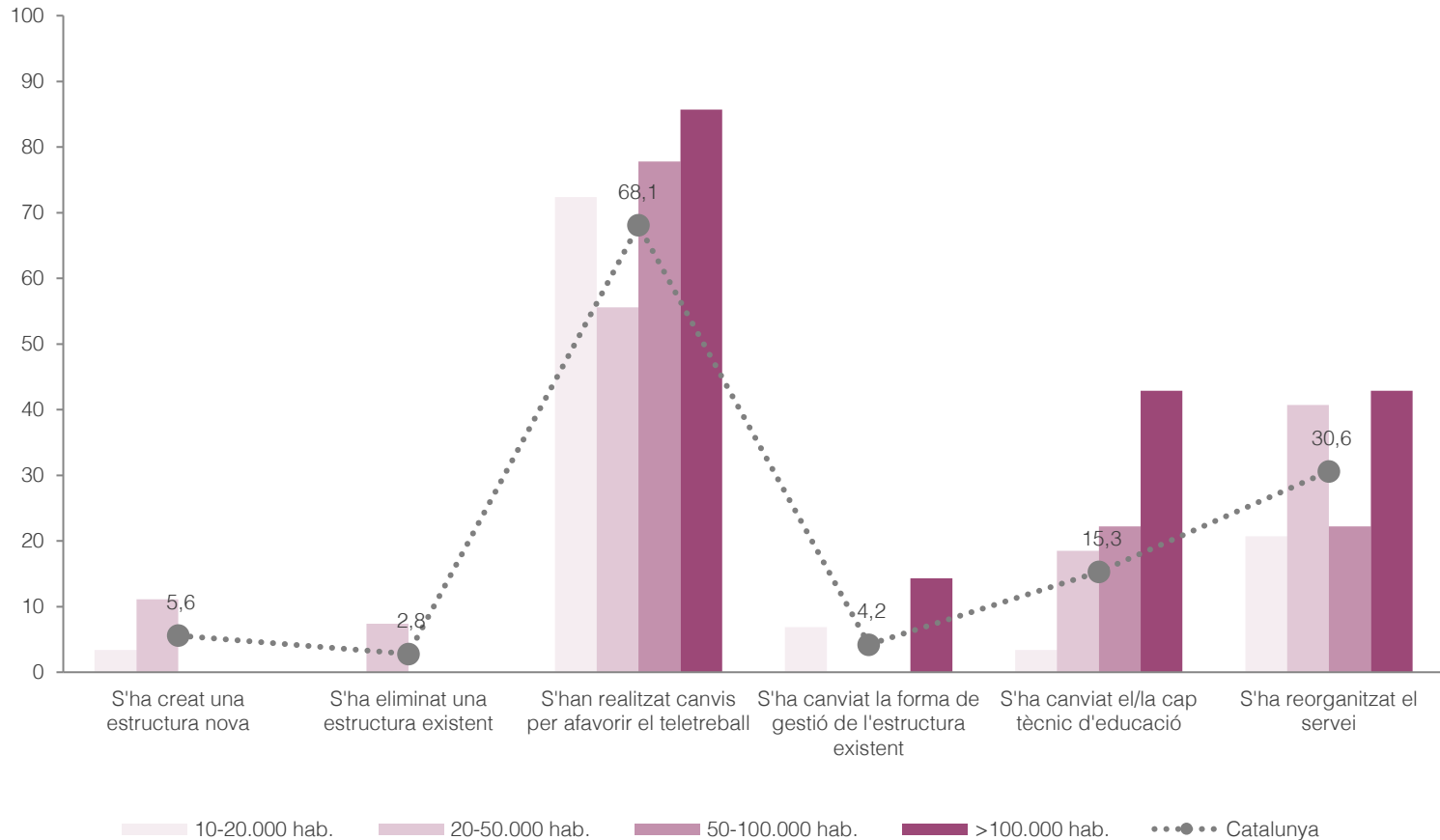
29 Percentatge d'ajuntaments segons els espais transversals de coordinació on es tracten regularment els temes d'educació. Possibilitat de més d'una resposta. [n=77]

La comissió/taula de coordinació és el mecanisme més utilitzat per facilitar la coordinació. La coordinació puntual és més freqüent als municipis més petits. En una tercera part de municipis s'han creat comitès per a la COVID-19.



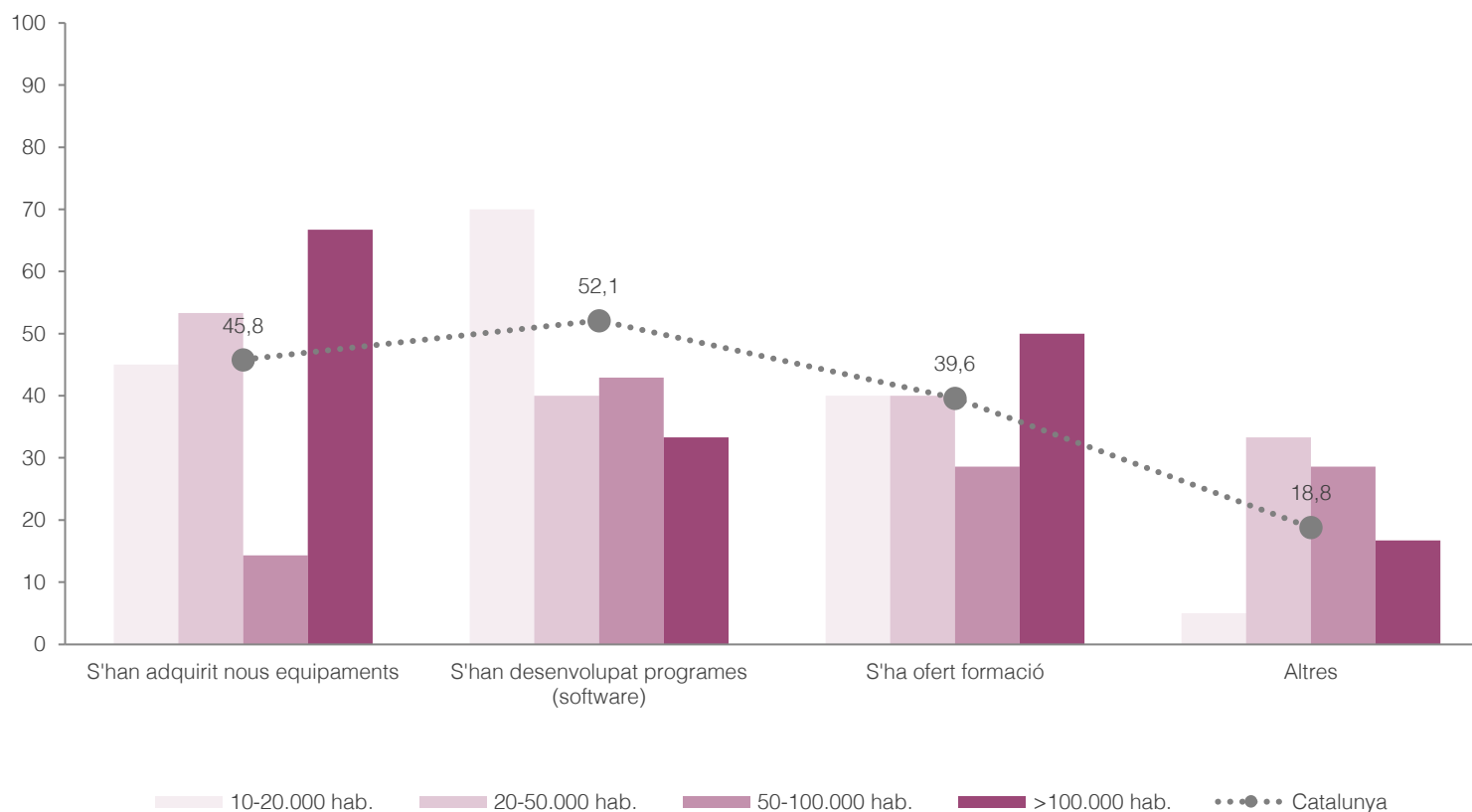
30 Percentatge d'ajuntaments segons els canvis produïts a les estructures organitzatives d'educació durant el període 2020-2021. Possibilitat de més d'una resposta. [n=72]

La majoria de municipis han realitzat canvis per afavorir el teletreball a les estructures organitzatives d'educació i 3 de cada 10 ajuntaments ha optat per reorganitzar el servei.



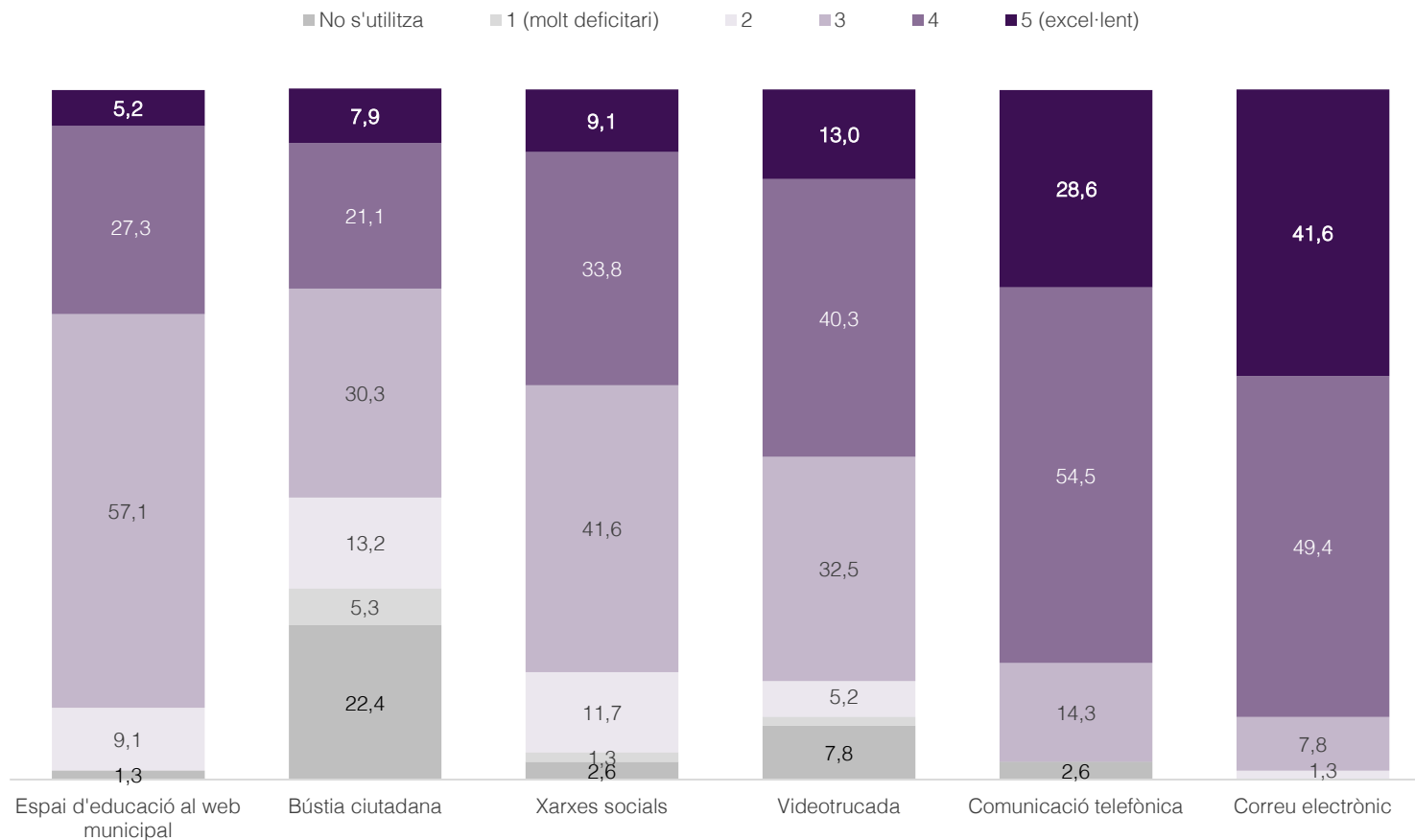
31 Percentatge d'ajuntaments segons els tipus de canvis que s'han realitzat per afavorir el teletreball. Possibilitat de més d'una resposta. [n=48]

D'entre els municipis que han realitzat algun canvi per afavorir el teletreball, la meitat ha desenvolupat programes nous, seguit dels que han adquirit nous equips. Prop d'un 40% ha ofert formació al personal.



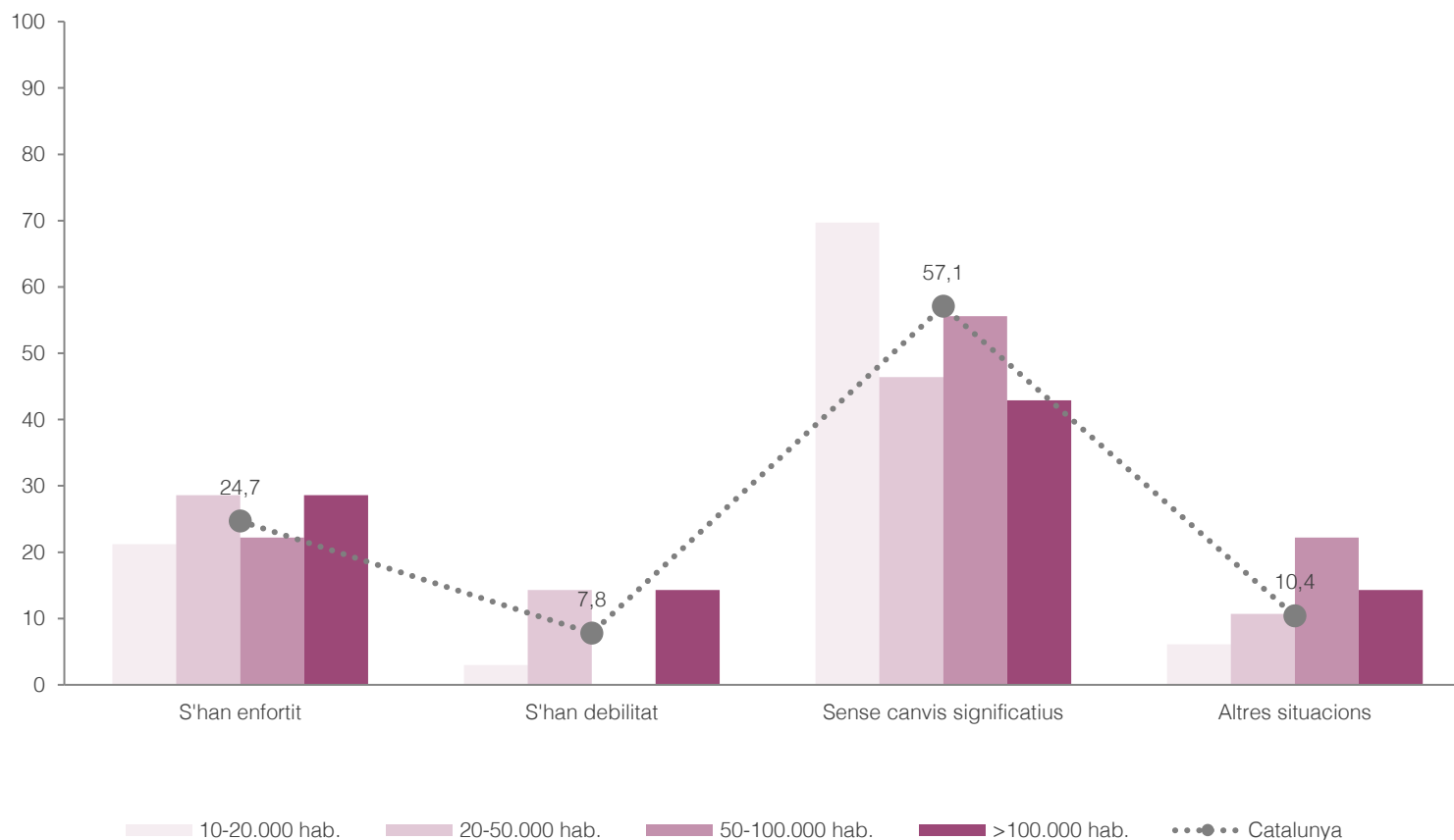
32 Percentatge d'ajuntaments segons valoració de l'1 al 5 del funcionament dels canals de comunicació per temes d'educació amb la ciutadania i altres agents educatius. Possibilitat de més d'una resposta. [n=77]

Les formes de comunicació més valorades són el correu electrònic i la comunicació telefònica. Les menys valorades són la bústia ciutadana i les xarxes socials.



33 Percentatge d'ajuntaments segons valoració de l'impacte de la pandèmia a les estructures organitzatives municipals dedicades a educació. [n=77]

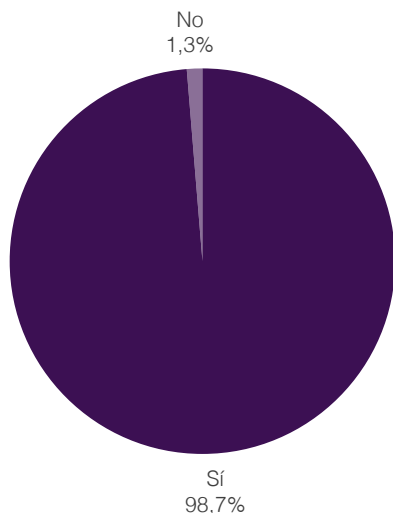
La percepció més estesa entre els ajuntaments és que no hi ha hagut canvis significatius en les estructures organitzatives municipals dedicades a educació arran de la pandèmia. Aquesta valoració és major en els municipis petits. A més, 1 de cada 4 consideren que s'han enfortit.



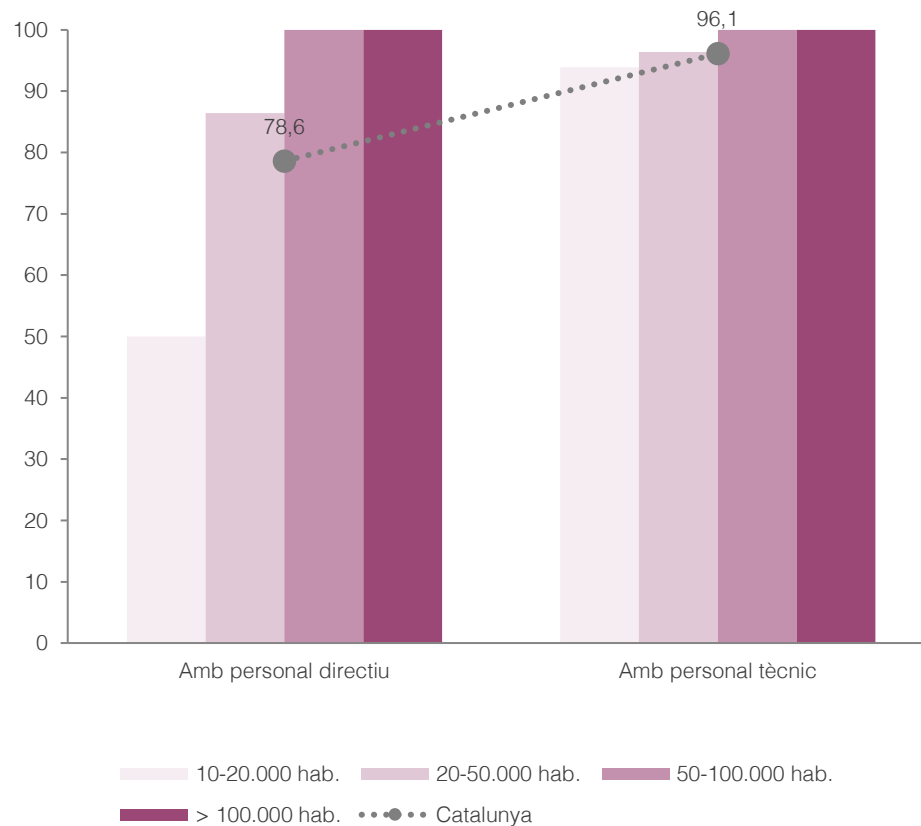
5.2 Treballadors/es

34 Ajuntaments amb treballadors/es –directius/ves i tècnics/ques- dedicats a l'àmbit d'educació. [n=77]

El 98,7% dels ajuntaments disposa de treballador/es de perfil directiu o tècnic.

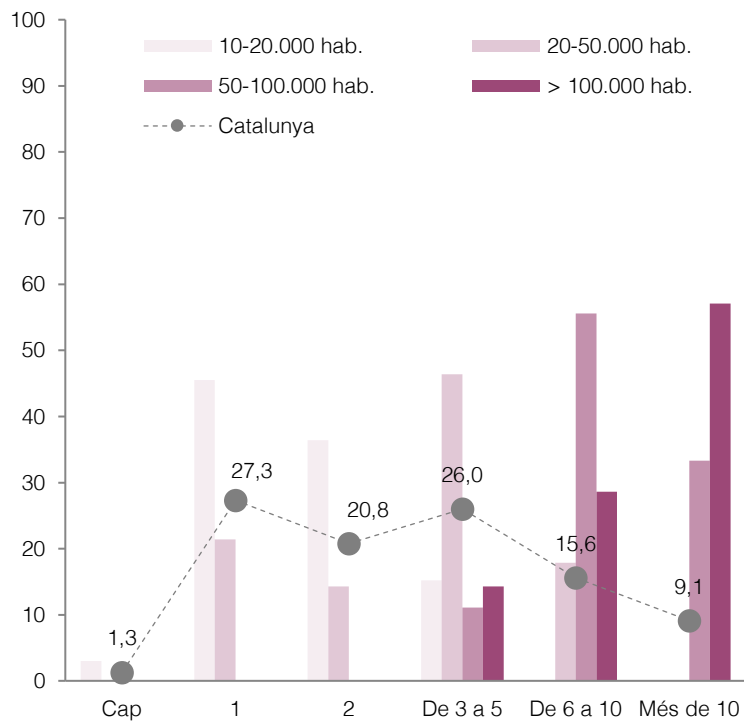


Pràcticament la totalitat dels municipis que disposen de personal dedicat a l'àmbit d'educació compta amb tècnics/ques i un 78,6% té personal directiu.



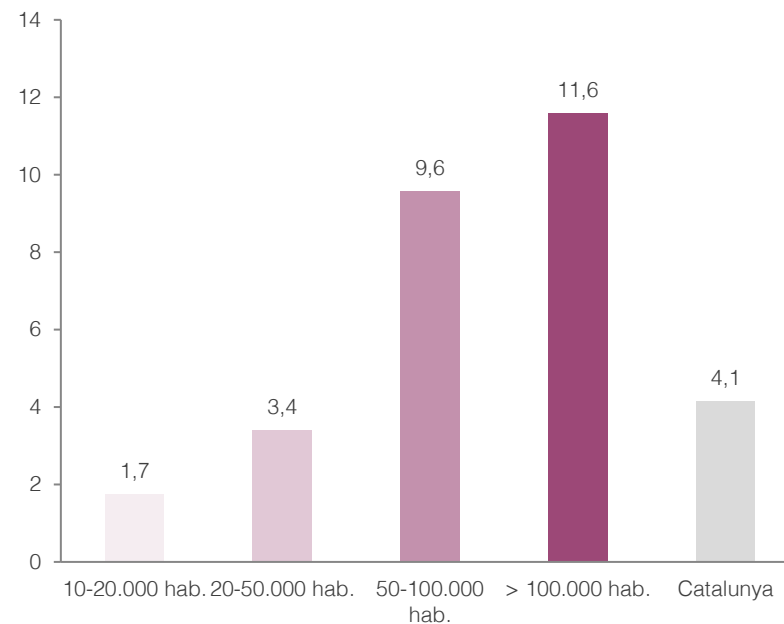
35 Percentatge d'ajuntaments segons nombre total de treballadors/es dedicats a l'àmbit d'educació. [n=77]

El 23,3% dels municipis (tots de menys de 20.000 hab.), disposen d'1 treballador/a. El 9,1% (especialment, els més grans) en tenen més de 10.



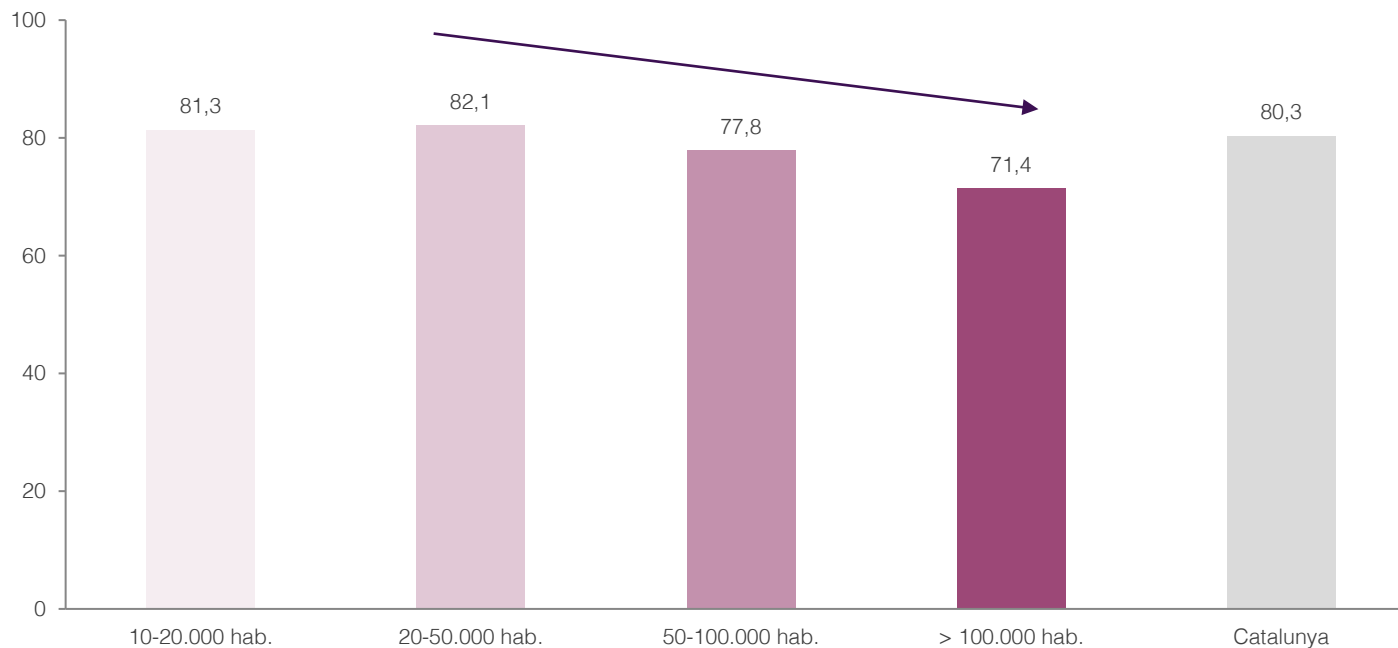
36 Mitjana municipal de treballadors/es dedicats a l'àmbit d'educació. [n=77]

De mitjana, els ajuntaments disposen de 4 treballadors/es dedicats a l'àmbit d'educació.



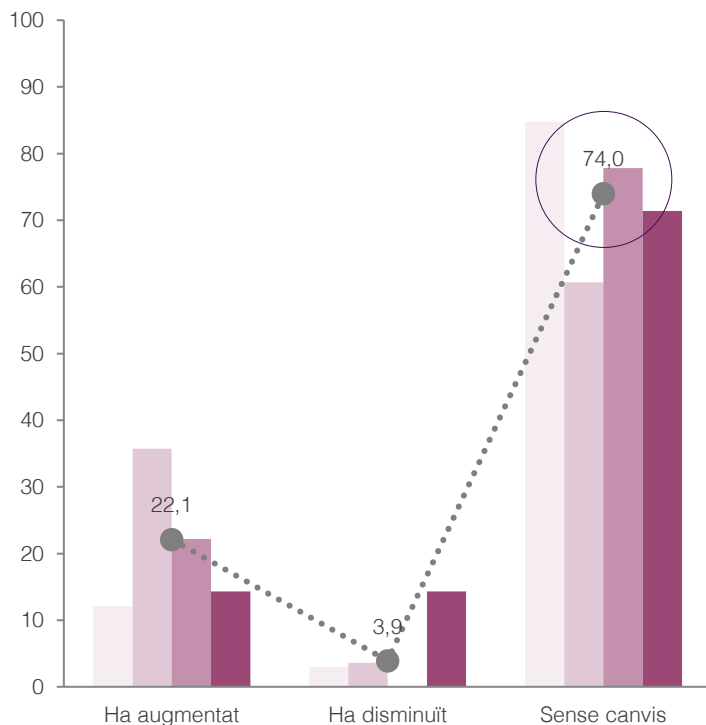
37 Formació específica del personal que treballa en l'àmbit d'educació. [n=76]

El personal de 8 de cada 10 ajuntaments ha realitzat algun tipus de formació específica en matèria d'educació el darrer any.



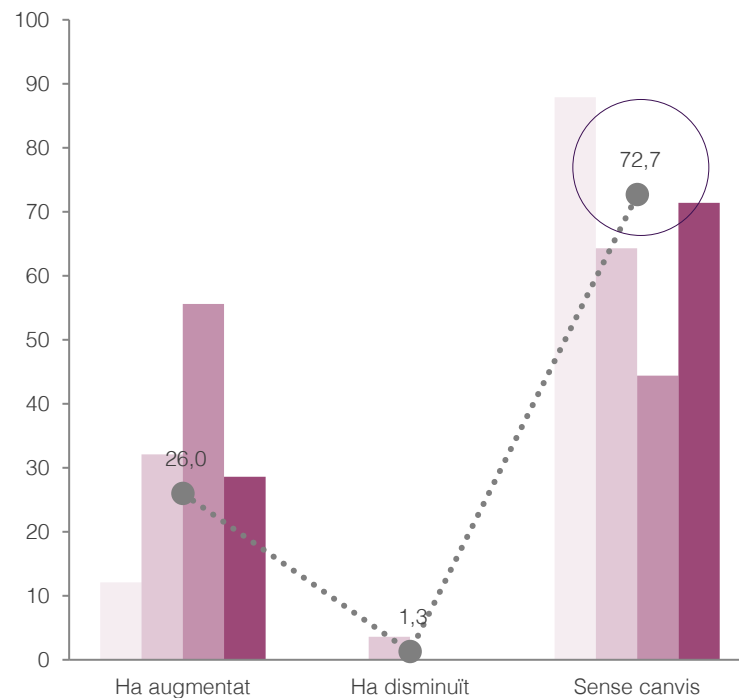
38 Canvis en la plantilla de personal d'educació durant el 2020. [n=77]

En 3 de cada 4 ajuntaments no hi ha hagut canvis en la plantilla de personal d'educació al llarg del 2020. El canvi més freqüent ha estat l'ampliació de plantilla.



39 Canvis en les hores de dedicació del personal d'educació. [n=77]

Pel que fa a les hores de dedicació, la proporció és similar als canvis de plantilla i un 26% les ha augmentat.

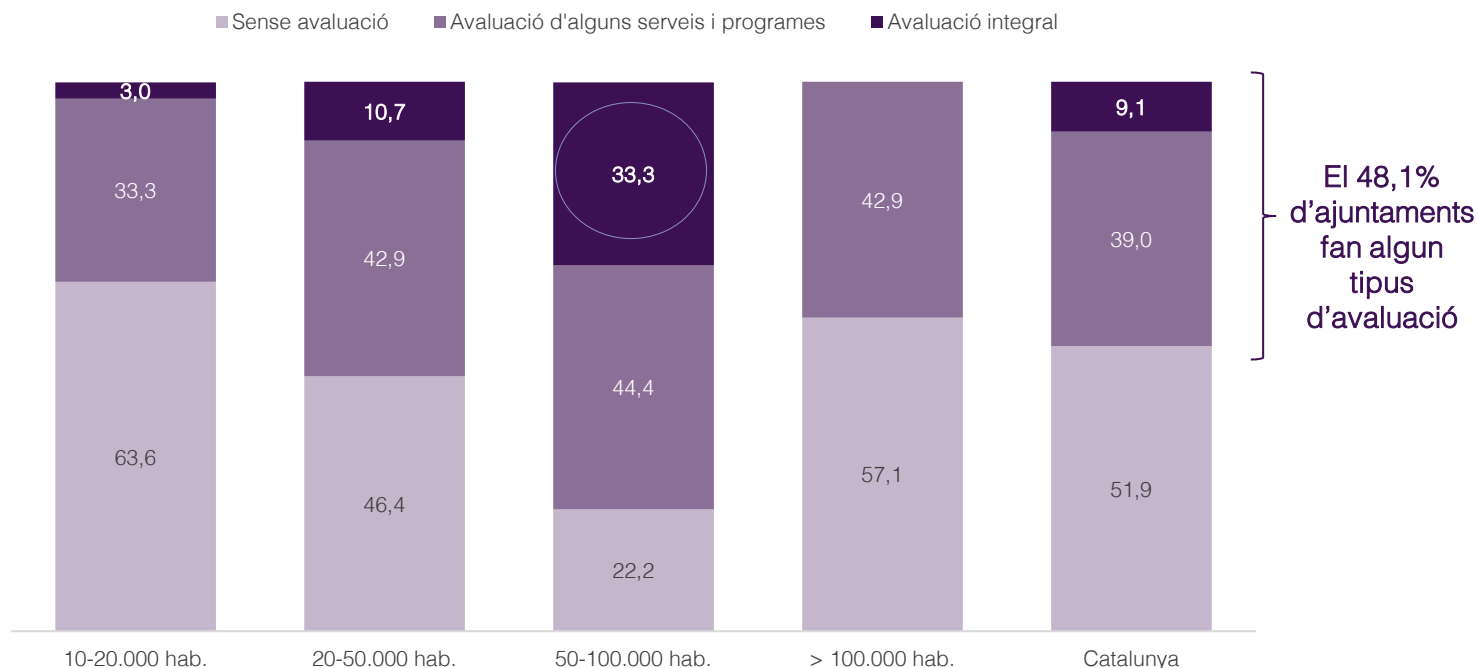


10-20.000 hab.
 20-50.000 hab.
 50-100.000 hab.
 >100.000 hab.
 Catalunya

6. AVALUACIÓ

40 Ajuntaments que han realitzat algun tipus d'avaluació* de les polítiques educatives. [n=77]

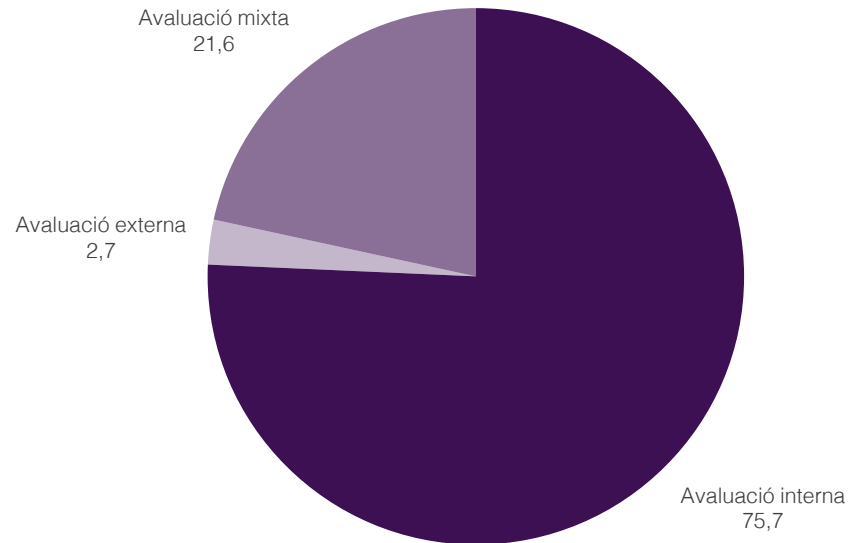
Gairebé la meitat dels ajuntaments avaluen les polítiques educatives. D'entre aquests, destaca el 33% de municipis de 50-100.000 habitants que fan una avaluació integral, molt per sobre de la mitjana dels municipis catalans (9,1%). L'avaluació d'alguns serveis i programes se situa al voltant del 30-40% independentment del tamany de la població.



* Avaluació: la valoració de les intervencions dels organismes públics segons els seus productes i els seus impactes, amb relació a les necessitats que pretenen satisfer, i orientada a proveir informació rigorosa, basada en evidències, per a la presa de decisions (Comissió Europea, 2007).

41 Tipus d'avaluació de les polítiques d'educació realitzades pels ajuntaments durant l'any 2020. [n=37]

L'avaluació interna és la opció més comuna a l'hora d'avaluar les polítiques d'educació, seguida de l'avaluació mixta (21,6%). Són molt pocs els municipis que realitza una avaluació col·laborativa o mixta.



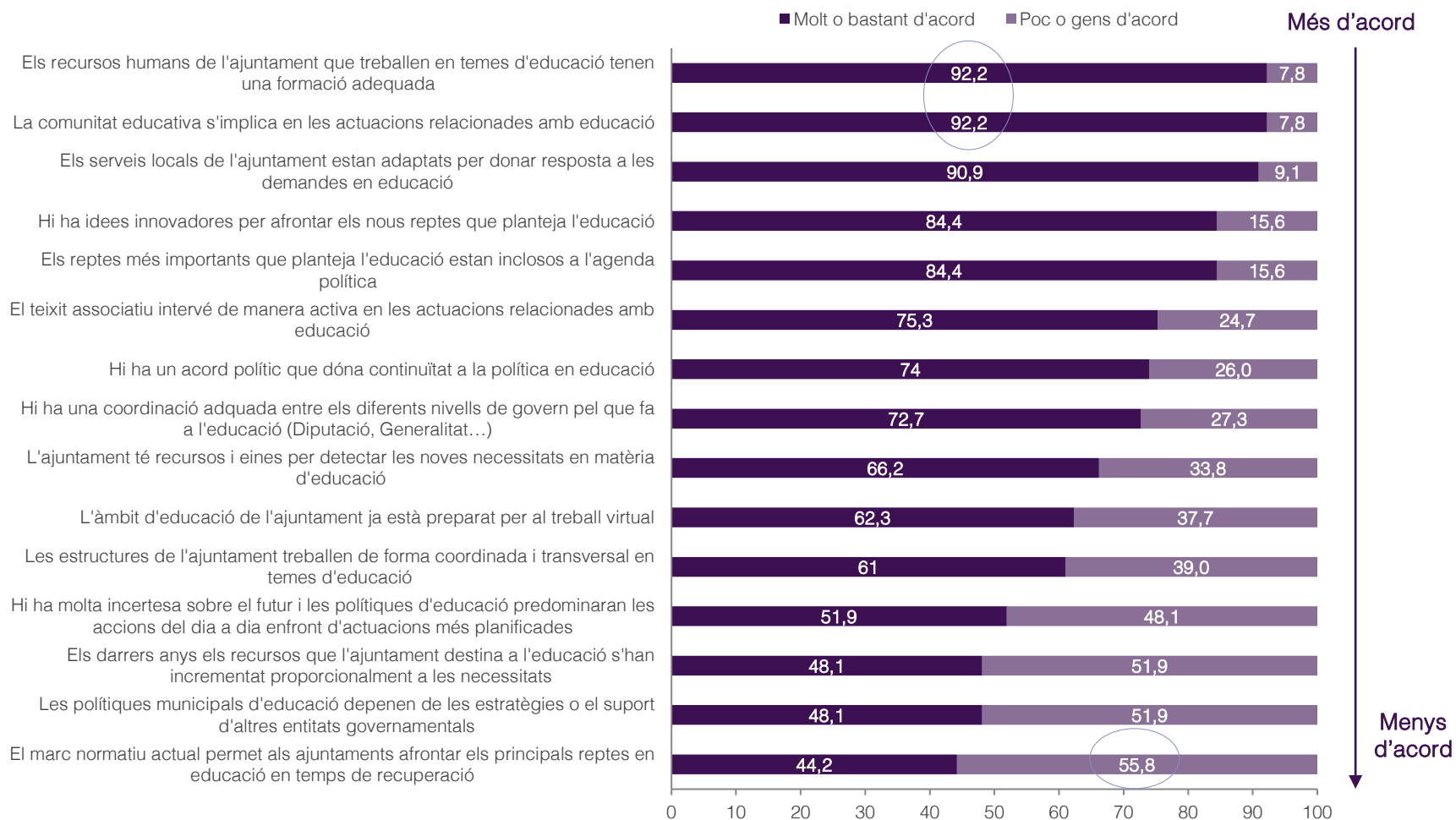
*Avaluació interna: avaluació encarregada a una persona o unitat del propi ajuntament (ja sigui preexistent –com una unitat d'anàlisi- o incorporada expressament per fer-se càrrec de l'avaluació)

**Avaluació externa: avaluació encarregada a una organització externa (una consultora privada, un departament universitari o centre de recerca, una organització sense ànim de lucre, un investigador a títol individual); ja sigui mitjançant contractació directa o per concurs.

***Avaluació mixta: avaluació realitzada de forma col·laborativa entre el propi ajuntament i una organització externa.

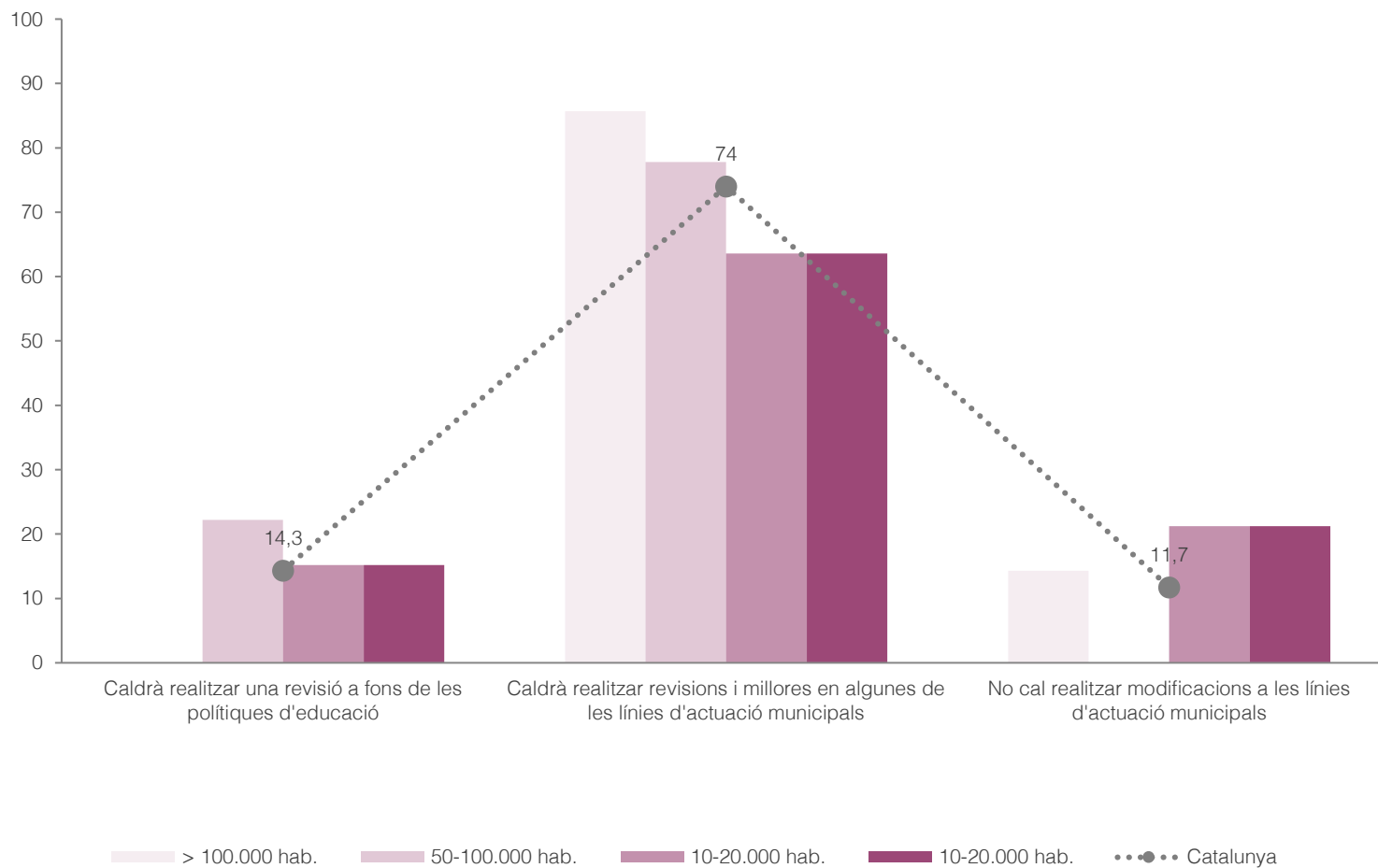
42 Percepció subjectiva del grau d'acord amb les següents afirmacions. [n=77]

9 de cada 10 municipis valora molt favorablement la formació del personal que treballa en temes d'educació així com la implicació de la comunitat educativa en les actuacions i l'adaptació dels serveis locals per donar resposta a les demandes en educació. Per contra, més del 50% dels municipis no creuen que el marc normatiu actual permeti afrontar els reptes educatius.



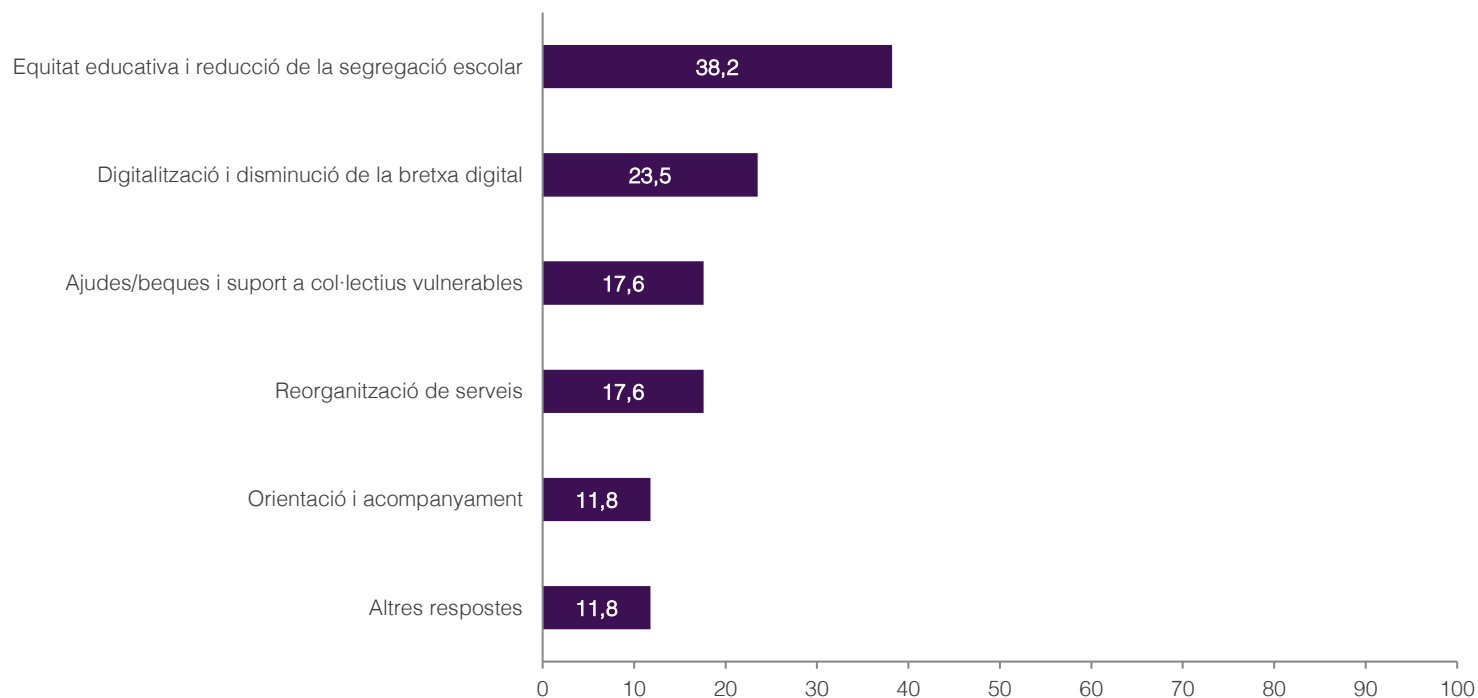
43 Valoració dels canvis que caldria realitzar a les polítiques municipals d'educació. [n=77]

3 de cada 4 ajuntaments considera que caldrà revisar i realitzar millores en algunes de les línies d'actuació en matèria d'educació i un 14% considera que cal revisar a fons les polítiques educatives.



44 Propostes de revisions i millores de les línies d'actuació de les polítiques d'educació. Possibilitat de més d'una resposta*. [n=34]

Les línies d'actuació més destacades proposades pels municipis són les vinculades “l'equitat educativa i la reducció de la segregació escolar” (38,2%) i la “digitalització i disminució de la bretxa digital” (23,5%).



*Opcions de resposta recodificades amb posterioritat a la realització de l'enquesta

II. ANNEX. MUNICIPIS QUE HAN PARTICIPAT AL PANEL

De 10.000 a 20.000 habitants

Abrera
 Alcanar
 Arenys de Mar
 Badia del Vallès
 Banyoles
 Berga
 Calella
 Canet de Mar
 Canovelles
 Castellbisbal
 Castelló d'Empúries
 Corbera de Llobregat
 Cubelles
 Deltebre
 La Bisbal d'Empordà
 La Roca del Vallès
 Lliçà d'Amunt
 Montornès del Vallès
 Palamós
 Palau-solità i Plegamans
 Parets del Vallès
 Piera
 Premià de Dalt
 Ripoll
 Sant Celoni
 Sant Joan de Vilatorrada
 Sant Quirze del Vallès
 Santa Coloma de Farners
 Tàrraga
 Tordera
 Torelló
 Torredembarra
 Vallirana

De 20.001 a 50.000 habitants

Amposta
 Barberà del Vallès
 Blanes
 Calafell
 Cambrils
 El Masnou
 El Vendrell
 Figueres
 Gavà
 Igualada
 Manlleu
 Martorell
 Molins de Rei
 Montcada i Reixac
 Olesa de Montserrat
 Olot
 Salt
 Sant Feliu de Guíxols
 Sant Feliu de Llobregat
 Sant Pere de Ribes
 Sant Vicenç dels Horts
 Santa Perpètua de Mogoda
 Valls
 Vic
 Vila-seca
 Vilafranca del Penedès
 Vilanova del Camí
 Vilassar de Mar

De 50.001 a 100.000 habitants

Castelldefels
 Cerdanyola del Vallès
 El Prat de Llobregat
 Granollers
 Manresa
 Mollet del Vallès
 Sant Boi de Llobregat
 Sant Cugat del Vallès
 Viladecans

Més de 100.000 habitants

L'Hospitalet del Llobregat
 Mataró
 Reus
 Sabadell
 Santa Coloma de Gramenet
 Tarragona
 Terrassa